

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA 2006/43/EB

2006 m. gegužės 17 d.

dėl teisės aktų nustatyto metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės audito, iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 78/660/EEB ir 83/349/EEB bei panaikinanti Tarybos direktyvą 84/253/EEB

(tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį ir ypač į jos 44 straipsnio 2 dalies g punktą,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽²⁾,

kadangi:

(1) Šiuo metu pagal 1978 m. liepos 25 d. Ketvirtąją Tarybos direktyvą 78/660/EEB dėl tam tikrų rūšių bendrovių metinės finansinės atskaitomybės ⁽³⁾, 1983 m. birželio 13 d. Septintąją Tarybos direktyvą 83/349/EEB dėl konsoliduotos atskaitomybės ⁽⁴⁾, 1986 m. gruodžio 8 d. Tarybos direktyvą 86/635/EEB dėl bankų ir kitų finansų įstaigų metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės ⁽⁵⁾ ir 1991 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyvą 91/674/EEB dėl draudimo įmonių metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės ⁽⁶⁾, metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės auditą atlieka vienas arba keli ši auditą atlikti įgalioti asmenys.

(2) Už teisės aktų nustatyto audito atlikimą atsakingų asmenų tvirtinimo sąlygos išdėstytos 1984 m. balandžio 10 d. Aštuntojoje Tarybos direktyvoje 84/253/EEB dėl asmenų, atsakingų už įstatymu numatyto apskaitos dokumentų audito atlikimą, patvirtinimo ⁽⁷⁾.

(3) Kadangi Bendrijoje trūksta suderinto požiūrio į teisės aktų nustatytą auditą, Komisija 1998 m. Komunikate dėl teisės aktų nustatyto audito Europos Sąjungoje: būsimi veiksmai ⁽⁸⁾ pasiūlė įsteigti Audito komitetą, kuris glaudžiai bendradarbiaudamas su auditą atliekančiais asmenimis ir valstybėmis narėmis galėtų rengti tolesnes priemones.

(4) Remdamasi to komiteto darbu Komisija 2000 m. lapkričio 15 d. išleido Rekomendaciją dėl teisės aktų nustatyto audito kokybės užtikrinimo Europos Sąjungoje: minimalūs reikalavimai ⁽⁹⁾ ir 2002 m. gegužės 16 d. – Rekomendaciją dėl teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių nepriklausomumo Europos Sąjungoje: Pagrindinių principų rinkinys ⁽¹⁰⁾.

(5) Šios direktyvos tikslas – iš esmės (nors ir ne iki galo) suderinti teisės aktų nustatyto audito reikalavimus. Valstybė narė, reikalaujanti atlikti teisės aktų nustatytą auditą, gali taikyti griežtesnius reikalavimus, nebent šioje direktyvoje numatyta priešingai.

(6) Pagal šią direktyvą suteiktos teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus kvalifikacijos turėtų būti laikomos lygiavertėmis. Todėl valstybės narės turėtų nebegalėti reikalauti, kad balsavimo teisių daugumą audito įmonėje turėtų tose valstybėse narėse patvirtinti auditoriai arba, kad audito įmonės administracijos arba valdymo organo narių daugumą sudarytų tose valstybėse narėse patvirtinti auditoriai.

(7) Teisės aktų nustatytam auditui atlikti būtinos įmonių teisės, mokesčių teisės, socialinės teisės ir panašios žinios. Tos žinios turėtų būti patikrintos prieš patvirtinant teisės aktų nustatytą auditą atliekantį auditorių iš kitos valstybės narės.

(8) Kad būtų apsaugoti tretieji asmenys, visi patvirtinti auditoriai ir audito įmonės turėtų būti įtraukti į registrą, kuris būtų prieinamas visuomenei ir kuriame būtų pateikiami pagrindiniai duomenys apie teisės aktų nustatytą auditą atliekantį auditorių ar audito įmonę.

⁽¹⁾ OL C 157, 2005 6 28, p. 115.

⁽²⁾ 2005 m. rugsėjo 28 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2006 m. balandžio 25 d. Tarybos sprendimas.

⁽³⁾ OL L 222, 1978 8 14, p. 11. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/51/EB (OL L 178, 2003 7 17, p. 16).

⁽⁴⁾ OL L 193, 1983 7 18, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2003/51/EB.

⁽⁵⁾ OL L 372, 1986 12 31, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2003/51/EB.

⁽⁶⁾ OL L 374, 1991 12 31, p. 7. Direktyva su pakeitimais, padarytais Direktyva 2003/51/EB.

⁽⁷⁾ OL L 126, 1984 5 12, p. 20.

⁽⁸⁾ OL C 143, 1998 5 8, p. 12.

⁽⁹⁾ OL L 91, 2001 3 31, p. 91.

⁽¹⁰⁾ OL L 191, 2002 7 19, p. 22.

- (9) Teisės aktų nustatytą auditą atliekantys auditoriai turėtų laikytis griežčiausių etikos reikalavimų. Todėl jiems turėtų būti taikomos profesinės etikos normos, apimančios jų vykdomą atstovavimo visuomenės interesams funkciją, sąžiningumą ir objektyvumą, profesinę kompetenciją ir reikiamą atsargumą. Teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių funkcija atstovauti visuomenės interesus reiškia, kad jų atliekamo darbo kokybė pasiskaido platesnė visuomenė ir institucijos. Gera audito kokybė padeda tinkamai funkcionuoti rinkoms stiprindama finansinės atskaitomybės vientisumą ir veiksmingumą. Komisija gali patvirtinti profesinės etikos įgyvendinimo priemones, kaip minimalius standartus. Tokiu atveju galėtų būti atsižvelgiama į Tarptautinės apskaitininkų federacijos (IFAC) Etikos kodekso principus.
- (10) Svarbu, kad teisės aktų nustatytą auditą atliekantys auditoriai ir audito įmonės gerbtų savo klientų privatumą. Todėl jie turėtų laikytis griežtų konfidencialumo ir profesinės paslapties taisyklių, kurios, tačiau, neturėtų kliudyti tinkamam šios direktyvos vykdymui. Tos konfidencialumo taisyklės taip pat turėtų būti taikomos bet kuriam teisės aktų nustatytą auditą atliekančiam auditoriui arba audito įmonei, kurie nebedalyvauja vykdamas konkrečią audito užduotį.
- (11) Teisės aktų nustatytą auditą atliekantys auditoriai ir audito įmonės, atlikdami auditą, turėtų būti visiškai nepriklausomi. Jie gali pranešti audituojamam subjektui apie su auditu susijusius reikalus, bet neturėtų kištis į audituojamo subjekto vidaus sprendimų priėmimo procesus. Jei jie atsiduria situacijoje, kai jų nepriklausomumui kylanti grėsmė net po to, kai buvo panaudotos apsaugos priemonės šiai grėsmei sumažinti, yra per didelė, jie turėtų atsisakyti atlikti auditą arba nuo jo susilaikyti. Išvada apie auditoriaus santykius, keliančius pavojų jo nepriklausomumui, gali būti skirtinga santykių tarp auditoriaus ir audituojamo subjekto arba tarp audito įmonių tinklo ir audituojamo subjekto atvejais. Tais atvejais, kai kooperatyvas, kaip apibrėžta 2 straipsnio 14 dalyje, arba panašus subjektas, kaip nurodyta Direktyvos 86/635/EEB 45 straipsnyje, pagal nacionalinės teisės nuostatas turi arba jam leidžiama tapti pelno nesiekiančio auditą atliekančio subjekto nariu, objektyvi, protinga ir informuota šalis neturėtų manyti, kad naryste grindžiami santykiai kompromituoja teisės aktų nustatytą auditą atliekančių audito subjektų nepriklausomumą, jei audituojančiam subjektui atliekant teisės aktų nustatytą auditą vienas iš jo narių taiko nepriklausomumo principus tiek auditorių, tiek asmenų, galinčių daryti įtaką teisės aktų nustatytam auditui, veiklai. Teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ar audito įmonių nepriklausomumui kylančios grėsmės pavyzdžiai – jų tiesioginis arba netiesioginis finansinis suinteresuotumas audituojamu subjektu ir papildomai teikiamos ne auditu paslaugos. Grėsmę teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ir audito įmonių nepriklausomumui taip pat gali kelti atlyginimo, gauto iš audituojamos įmonės, dydis ir (arba) tokio atlyginimo sudėtis. Apsaugos priemonės, taikomos šiai grėsmei sušvelninti arba jai pašalinti, yra draudimai, apribojimai, kitos priemonės ir procedūros bei reikalavimai atskleisti informaciją. Teisės aktų nustatytą auditą atliekantys auditoriai ir audito įmonės turėtų atsisakyti teikti papildomas su auditu nesusijusias paslaugas, kurios gali pakenkti jų nepriklausomumui. Komisija gali patvirtinti nepriklausomumo įgyvendinimo priemones, kaip minimalius standartus. Šiuo tikslu Komisija gali atsižvelgti į principus, kurie numatyti pirmiau minėtoje 2002 m. gegužės 16 d. rekomendacijoje. Tam, kad būtų galima nustatyti auditorių nepriklausomumą, turi būti tiksliai apibrėžta „tinklo“, kuriame veikia auditoriai, sąvoka. Šiuo požiūriu turi būti atsižvelgta į daugelį aplinkybių, pavyzdžiui, atvejus, kai struktūra gali būti apibūdinama kaip tinklas, kadangi jos tikslas yra pelno arba išlaidų pasidalijimas. Tinklo buvimą nustatantys kriterijai turėtų būti įvertinami ir pasveriami remiantis turimomis faktinėmis aplinkybėmis, pavyzdžiui, ar yra bendrų nuolatinių klientų.
- (12) Savikontrolės arba savanaudiškų interesų atvejais, kai reikia užtikrinti teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių arba audito įmonių nepriklausomumą, sprendimą dėl atsisakymo atlikti auditą arba susilaikymo nuo jo savo klientų atžvilgiu turėtų priimti valstybė narė, o ne teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius arba audito įmonė. Tačiau tai neturėtų sukurti situacijos, kad valstybės narės turėtų bendrą pareigą drausti teisės aktų nustatytą auditą atliekantiems auditoriams arba audito įmonėms teikti ne auditu paslaugas savo klientams. Sprendžiant, ar teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius arba audito įmonė, siekdami apginti savo nepriklausomumą, neturėtų atlikti teisės aktų nustatyto audito, kai atsiranda savanaudiškų interesų arba tikrinama sava įmonė, turėtų būti atsižvelgta į tai, ar audituojama visuomenės intereso įmonė yra išleidusi perleidžiamų vertybinių popierių, kuriais leidžiama prekiauti reguliuojamoje vertybinių popierių rinkoje, kaip apibrėžta 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkos ⁽¹⁾ 4 straipsnio 1 dalies 14 punkte.
- (13) Svarbu užtikrinti vienodą aukštą Bendrijos teise reikalaujamą auditų kokybę. Todėl visi teisės aktų nustatyti auditai turėtų būti atliekami pagal tarptautinius audito standartus. Tiems standartams įgyvendinti reikalingos priemonės Bendrijoje turėtų būti priimanamos pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką ⁽²⁾. Techninis audito komitetas arba grupė, į kuriuos taip pat turėtų būti įtraukta valstybių narių viešosios priežiūros įstaigų sistema, turėtų padėti Komisijai atlikti tarptautinių audito standartų techninio patikimumo vertinimą. Siekiant kuo didesnio suderinamumo, valstybėms narėms turėtų būti

⁽¹⁾ OL L 145, 2004 4 30, p. 1.⁽²⁾ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

- leista taikyti nacionalines papildomas audito procedūras ar reikalavimus tik tuo atveju, jei jie kyla dėl konkrečių nacionalinės teisės reikalavimų, susijusių su metinės finansinės atskaitomybės arba konsoliduotos finansinės atskaitomybės teisės aktų nustatyto audito apimtimi, kai tų reikalavimų nenumato tarptautiniai audito standartai. Valstybės narės galėtų toliau taikyti tokias papildomas audito procedūras, kol audito procedūros ar reikalavimai bus įtraukti į vėliau patvirtintus tarptautinius audito standartus. Tačiau jei priimtų tarptautinių audito standartų sudėtyje būtų tokių audito procedūrų, kurių vykdymas sukeltų konkretų teisinį konfliktą su nacionaline teise, kylantį iš su teisės aktų nustatyto auditu susijusių konkrečių nacionalinių reikalavimų, valstybės narės gali nesivadovauti prieštaraujančia tarptautinio audito standarto dalimi tol, kol tie prieštaravimai egzistuoja, su sąlyga, kad taikomos 26 straipsnio 3 dalyje nurodytos priemonės. Bet koks valstybių narių atliekamas papildymas arba panaikinimas turėtų padidinti įmonių metinės finansinės atskaitomybės patikimumą ir būti naudingas visuomenei. Tai reiškia, kad valstybės narės gali, pavyzdžiui, reikalauti papildomos audito išvados stebėtojų tarybai arba kitokių ataskaitų ir audito reikalavimų, kurie yra pagrįsti nacionalinėmis bendrovių valdymo taisyklėmis.
- (14) Kad Komisija galėtų patvirtinti tarptautinio audito standarto taikymą Bendrijoje, būtina, kad jis būtų taikomas tarptautiniu mastu, būtų sukurtas visapusiškai dalyvaujant visoms suinteresuotoms šalims, vadovaujantis atvira ir skaidria procedūra, kad jis prisidėtų prie metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės patikimumo ir kokybės bei Europos visuomenės gerovės. Pagal Sprendimą 1999/468/EB išnagrinėjus kiekvieną atvejį reikėtų įvertinti, ar reikia Tarptautinius audito praktikos nurodymus patvirtinti kaip standarto dalį. Komisija turėtų užtikrinti, kad prieš tvirtinimo procesą būtų atliekama peržiūra siekiant patikrinti, ar laikomasi minėtų reikalavimų, ir pranešti pagal šią direktyvą įsteigto Komiteto nariams apie patikrinimo rezultatus.
- (15) Konsoliduotos finansinės atskaitomybės atveju būtina aiškiai apibrėžti atskirose įmonių grupės įmonėse teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių pareigas. Šiuo tikslu grupės auditorius turėtų prisiimti visą atsakomybę už audito išvadą.
- (16) Siekiant padidinti gebėjimą palyginti įmones, taikančias tuos pačius apskaitos standartus, ir padidinti visuomenės pasitikėjimą audito veikla, Komisija gali priimti bendrą audito išvadą dėl metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės audito, kuri būtų parengta remiantis patvirtintais tarptautiniais apskaitos standartais, nebent atitinkamas standartas dėl tokios išvados buvo priimtas Bendrijos lygmeniu.
- (17) Reguliarūs tikrinimai yra tinkama priemonė gerinti teisės aktų nustatyto audito kokybę. Todėl teisės aktų nustatytą auditą atliekantiems auditoriams ir audito įmonėms turėtų būti taikoma kokybės užtikrinimo sistema, kuri būtų organizuota nepriklausomai nuo tikrinamų teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ir audito įmonių. Taikydamos 29 straipsnį dėl kokybės užtikrinimo sistemos valstybės narės gali nuspręsti, jei atskiri auditoriai laikosi bendros kokybės užtikrinimo politikos, kad būtų atsižvelgiama tik į reikalavimus audito įmonėms. Valstybės narės gali organizuoti kokybės užtikrinimo sistemą tokiu būdu, kad kiekvienas auditorius kas šešeri metai būtų vertinamas kokybės užtikrinimo peržiūros. Šiuo požiūriu kokybės užtikrinimo sistemos finansavimui neturėtų būti daroma netinkama įtaka. Komisijos kompetencijai turėtų būti palikta teisė patvirtinti kokybės užtikrinimo sistemų organizavimo ir finansavimo įgyvendinimo priemones tais atvejais, kai visuomenės pasitikėjimas kokybės užtikrinimo sistema susilpnėja. Viešosios priežiūros sistemos pagalba valstybės narės turėtų būti skatinamos ieškoti tarpusavyje suderintų principų kokybės užtikrinimui peržiūrėti, siekiant išvengti pernelyg didelės naštos atitinkamoms šalims.
- (18) Tyrimai ir atitinkamos sankcijos padeda išvengti teisės aktų nustatyto audito netinkamo atlikimo ir pašalinti trūkumus.
- (19) Teisės aktų nustatytą auditą atliekantys auditoriai ir audito įmonės atsako už kruopštų savo darbo atlikimą, todėl turėtų būti atsakingi už dėl jų nerūpestingumo atsiradusią finansinę žalą. Tačiau auditorių ir audito įmonių galimybę gauti profesinės civilinės atsakomybės draudimą gali įtakoti tai, ar jie turi neribotą finansinę atsakomybę. Savo ruožtu, Komisija ketina išnagrinėti šiuos klausimus atsižvelgdama į faktą, kad atsakomybės tvarka valstybėse narėse gali žymiai skirtis.
- (20) Valstybės narės turėtų organizuoti veiksmingą auditorių ir audito įmonių viešosios priežiūros sistemą, pagrįstą buveinės valstybės kontrole. Viešąją priežiūrą reglamentuojanti tvarka turėtų sudaryti sąlygas valstybėms narėms šioje srityje veiksmingai bendradarbiauti Bendrijos lygmeniu. Viešosios priežiūros sistemai turėtų vadovauti neapraktikuojantys asmenys, susipažinę su teisės aktų nustatytam auditui keliamais reikalavimais. Tokie asmenys gali būti specialistai, kurie niekada nebuvo susiję su auditoriaus profesija arba buvę auditoriai, kurie nebesiverčia šia profesija. Tačiau valstybės narės gali leisti viešosios priežiūros sistemos valdyme dalyvauti ir nedideliame auditorių skaičiui. Kompetentingos valstybių narių institucijos, kai tai yra būtina, turėtų bendradarbiauti tarpusavyje vykdydamos jų patvirtintų auditorių ir

audito įmonių veiklos priežiūros funkcijas. Toks bendradarbiavimas gali reikšmingai prisidėti užtikrinant teisės aktų nustatyto audito kokybę Bendrijoje. Kadangi būtina Europos lygmeniu garantuoti veiksmingą valstybių narių paskirtų kompetentingų institucijų bendradarbiavimą ir koordinavimą, vienos institucijos, kuri būtų atsakinga už bendradarbiavimo užtikrinimą, paskyrimas turėtų nepažeisti atskirų kompetentingų institucijų teisės tiesiogiai bendradarbiauti su kitomis valstybių narių kompetentingomis institucijomis.

(21) Siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi 32 straipsnio 3 dalies dėl viešosios priežiūros principų, nepraktikuojantis asmuo privalo išmanyti atitinkamas teisės aktų nustatyto audito sritis dėl savo ankstesnės profesinės patirties arba turėti žinių bent apie vieną 8 straipsnyje išdėstytą sričių.

(22) Teisės aktų nustatytą auditą atliekantį auditorių arba audito įmonę turėtų skirti audituojamo subjekto visuotinis akcininkų susirinkimas arba nariai. Siekiant apsaugoti auditoriaus nepriklausomumą svarbu nustatyti, kad auditorių ar audito įmonę būtų galima atšaukti tik tuo atveju, kai tam yra rimtų priežasčių ir kai apie tas priežastis pranešama institucijai ar institucijoms, atsakingoms už viešąją priežiūrą.

(23) Kadangi visuomenės intereso įmonėms skiriamas didesnis visuomenės dėmesys ir ekonominiu požiūriu šios įmonės yra svarbesnės, jų metinės finansinės atskaitomybės ar konsoliduotos finansinės atskaitomybės auditui turėtų būti taikomi griežtesni teisės aktų nustatyto audito reikalavimai.

(24) Audito komitetų veikla ir veiksminga vidaus kontrolės sistema padeda mažinti finansinę, veiklos ir atitikimo riziką bei pagerina finansinės atskaitomybės kokybę. Valstybės narės galėtų atsižvelgti į 2005 m. vasario 15 d. Komisijos rekomendaciją dėl bendrovių, kurių vertybiniai popieriai yra įtraukti į biržos sąrašus, direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių vaidmens ir dėl (stebėtojų) tarybos komitetų⁽¹⁾, kurioje nurodoma, kaip turėtų būti steigiami audito komitetai ir kaip jie turėtų veikti. Valstybės narės gali nuspręsti, kad administracijos ar stebėtojų tarybos organas kaip visuma gali atlikti audito komitetui ar lygiavertę veiklą vykdančiam organui paskirtas funkcijas. Pagal 41 straipsnyje numatytas audito komiteto pareigas teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius arba audito įmonė jokių būdu neturėtų būti šiam komitetui pavaldūs.

⁽¹⁾ OL L 52, 2005 2 25, p. 51.

(25) Valstybės narės taip pat gali nuspręsti atleisti nuo reikalavimo turėti audito komitetą visuomenės intereso įmones, kurios yra kolektyvinio investavimo įmonės, kurių perleidžiamais vertybiniais popieriais leidžiama prekiauti reguliuojamoje vertybinių popierių rinkoje. Šiuo atveju atsižvelgiama į tai, kad tais atvejais, kai kolektyvinio investavimo įmonė veikia vien turto sujungimo tikslais, ne visuomet bus tikslinga sudaryti audito komitetą. Tokios įmonės finansinė atskaitomybė ir su ja susijusi rizika nepalyginama su kitų visuomenės intereso įmonių finansine atskaitomybe ir su ja susijusia rizika. Be to, kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektai (KIPVPS) ir jų valdymo bendrovės veikia griežtai apibrėžtoje teisinėje aplinkoje ir joms taikomi specialūs valdymo mechanizmai, pavyzdžiui, jų depozitoriumo vykdoma kontrolė. Šiuo konkrečiu atveju valstybės narės turėtų būti leidžiama tiems kolektyvinio investavimo subjektams, kurių veikla nėra suderinta Direktyva 85/611/EEB⁽²⁾, tačiau kuriems taikomos toje direktyvoje numatytos lygiavertės apsaugos priemonės, numatyti tokias pačias sąlygas, kaip ir Bendrijos lygmeniu suderintoms kolektyvinio investavimo įmonėms.

(26) Siekiant sustiprinti visuomenės intereso įmonių auditorių nepriklausomumą, tokių įmonių auditą atliekantis (-ys) pagrindinis (-iai) partneris (-iai) turėtų keistis rotacijos principu. Norėdamos organizuoti tokį keitimąsi rotacijos principu valstybės narės turėtų reikalauti pakeisti pagrindinį (-ius) audito partnerį (-ius), dirbantį (-čius) su audituojamu subjektu, ir toliau paliekant tą audito įmonę, kuriai priklauso pagrindinis (-iai) audito partneris (-iai), to subjekto teisės aktų nustatytą auditą atliekančiu auditoriumi. Kai valstybė narė mano, jog, siekiant numatytų tikslų, būtų tikslinga pakeisti audito įmonę, ji gali to pareikalausti nepažeisdama 42 straipsnio 2 dalies.

(27) Kapitalo rinkų susiliejimas taip pat pabrėžia būtinybę užtikrinti Bendrijos kapitalo rinkai teikiamų trečiųjų šalių auditorių paslaugų kokybę. Tokie auditoriai turėtų būti registruojami, kad jiems būtų taikomi kokybės užtikrinimo patikrinimai ir tyrimų bei sankcijų sistema. Abipusio susitarimo principu pagrįstos išlygos priimamos po to, kai Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, atlieka trečiųjų šalių auditorių lygiavertiškumo vertinimą. Bet kuriuo atveju subjektų, išleidusių perleidžiamų vertybinių popierių reguliuojamoje vertybinių popierių

⁽²⁾ 1985 m. gruodžio 20 d. Tarybos direktyva 85/611/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektais (KIPVPS), derinimo (OL L 375, 1985 12 31, p. 3). Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/1/EB (OL L 79, 2005 3 24, p. 9).

rinkoje, kaip apibrėžta Direktyvos 2004/39/EB 4 straipsnio 1 dalies 14 punkte, auditą gali atlikti auditorius, kuris yra registruotas valstybėje narėje arba prižiūrimas trečiosios šalies, iš kurios jis yra kilęs, kompetentingų institucijų, jei ta trečioji šalis yra Komisijos arba valstybės narės abipusiu pagrindu pripažinta atitinkanti priežiūros, kokybės užtikrinimo, tyrimų ir sankcijų sistemų principų reikalavimus. Jei valstybė narė pripažįsta trečiosios šalies kokybės užtikrinimo sistemą lygiaverte, tai nereiškia, kad kitos valstybės narės turi pripažinti tokį lygiavertiškumo nacionalinei sistemai įvertinimą, ir jis nėra viršesnis už Komisijos sprendimą.

(28) Sudėtingas tarptautinių įmonių grupių auditas reikalauja tinkamo kompetentingų valstybių narių ir trečiųjų šalių institucijų bendradarbiavimo. Dėl to valstybės narės turėtų garantuoti, kad jų nacionalinės kompetentingos institucijos suteiktų priėjimą trečiųjų šalių kompetentingoms institucijoms prie audito darbo ir kitų dokumentų. Tam, kad būtų apsaugotos susijusių šalių teisės ir tuo pačiu palengvintas priėjimas prie šių dokumentų, valstybėms narėms turėtų būti leista trečiųjų šalių kompetentingoms institucijoms suteikti tiesioginį priėjimą, atitinkamai nacionalinei institucijai sutikus. Vienas iš svarbiausių kriterijų priėjimui suteikti yra tai, ar trečiųjų šalių kompetentingos institucijos laikosi reikalavimų, kuriuos Komisija paskelbė tinkamais. Kol Komisijos sprendimas šiuo klausimu nepriimtas, ir jo nepažeisdamos, valstybės narės gali įvertinti, ar reikalavimai yra tinkami.

(29) Kaip nurodoma 36 ir 47 straipsniuose, informaciją galima atskleisti tik pagal asmens duomenų perdavimo trečiosioms šalims taisyklės, nustatytas 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽¹⁾.

(30) Šiai direktyvai įgyvendinti reikalingos priemonės turėtų būti priimtos pagal Sprendimą 1999/468/EB ir deramai atsižvelgiant į 2002 m. vasario 5 d. Europos Parlamente padarytą Komisijos pareiškimą dėl finansinės paslaugos reguliuojančių teisės aktų įgyvendinimo.

(31) Europos Parlamentui turėtų būti skiriamas trijų mėnesių laikotarpis, prasidedantis nuo pirmojo pakeitimų projekto ir įgyvendinimo priemonių pateikimo, per kurį jis galėtų juos išnagrinėti bei pateikti savo nuomonę. Tačiau skubiais ir tinkamai pagrįstais atvejais šį laikotarpį turėtų būti galima sutrumpinti. Jei per šį laikotarpį Europos Parlamentas priima rezoliuciją, Komisija turėtų peržiūrėti pakeitimų projektą arba priemones.

(32) Kadangi šios direktyvos tikslų, t. y. reikalavimų dėl vienodų tarptautinių audito standartų taikymo, profesinio rengimo reikalavimų atnaujinimo, profesinės etikos normų apibrėžimo ir valstybių narių kompetentingų institucijų bendradarbiavimo bei bendradarbiavimo su trečiųjų šalių kompetentingomis institucijomis techninio įgyvendinimo siekiant toliau tobulinti ir derinti teisės aktų nustatyto audito kokybę Bendrijoje ir lengvinti valstybių narių bendradarbiavimą bei bendradarbiavimą su trečiosiomis šalimis taip skatinant pasitikėjimą teisės aktų nustatyto audito, valstybės narės negali deramai pasiekti, ir kadangi, dėl šios direktyvos taikymo apimties ir poveikio, tų tikslų būtų geriau siekti Bendrijos lygmeniu, laikydamosi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Bendrija gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti.

(33) Siekiant teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus ar audito įmonės ir audituojamo subjekto ryšių skaidrumo, reikėtų iš dalies pakeisti Direktyvas 78/660/EEB ir 83/349/EEB nustatant reikalavimą atlyginimą už audito atlikimą ir atlyginimą už kitas paslaugas nurodyti metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės aiškinamajame rašte.

(34) Reikėtų panaikinti Direktyvą 84/253/EEB, kadangi joje nustatytų taisyklių nepakanka tinkamai audito infrastruktūrai, t. y. viešajai priežiūrai, drausminėms sistemoms ir kokybės užtikrinimo sistemoms, užtikrinti ir kadangi joje konkrečiai nenustatytos valstybių narių ir trečiųjų šalių bendradarbiavimą reguliuojančios taisyklės. Siekiant užtikrinti teisinį tikrumą būtina aiškiai nurodyti, kad pagal Direktyvą 84/253/EEB patvirtinti auditoriai ir audito įmonės laikomi patvirtintais pagal šią direktyvą,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

DALYKAS IR SĄVOKŲ APIBRĖŽIMAI

1 straipsnis

Dalykas

Ši direktyva apibrėžia metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės teisės aktų nustatyto audito taisyklės.

⁽¹⁾ OL L 281, 1995 11 23, p. 31. Direktyva su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1).

2 straipsnis

Sąvokų apibrėžimai

Šioje direktyvoje taikomos tokios sąvokos:

- 1) „teisės aktų nustatytas auditas“ – tai metinės finansinės atskaitomybės ar konsoliduotos finansinės atskaitomybės auditas, jei jį reikalaujama atlikti pagal Bendrijos teisę;
- 2) „teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius“ – tai fizinis asmuo, kurį valstybės narės kompetentingos institucijos patvirtino pagal šią direktyvą atlikti teisės aktų nustatytą auditą;
- 3) „audito įmonė“ – tai juridinis asmuo arba bet kuris kitas subjektas, nepriklausomai nuo jo juridinio statuso, patvirtintas valstybės narės kompetentingų institucijų pagal šią direktyvą atlikti teisės aktų nustatytą auditą;
- 4) „trečiosios šalies audito subjektas“ – tai subjektas, kuris, nepriklausomai nuo jo juridinio statuso, atlieka trečiojoje šalyje įregistruotos įmonės metinės finansinės atskaitomybės arba konsoliduotos finansinės atskaitomybės auditą;
- 5) „trečiosios šalies auditorius“ – tai fizinis asmuo, kuris atlieka trečiojoje šalyje įregistruotos įmonės metinės finansinės atskaitomybės arba konsoliduotos finansinės atskaitomybės auditą;
- 6) „grupės auditorius“ – tai teisės aktų nustatytą auditą atliekantis (-ys) auditorius (-iai) arba audito įmonė (-ės), kuri (-ios) atlieka teisės aktų nustatytą konsoliduotos finansinės atskaitomybės auditą;
- 7) „tinklas“ – tai platesnė struktūra:
 - kurios tikslas – bendradarbiavimas ir kuriai priklauso teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius arba audito įmonė, ir
 - kuri aiškiai siekia pasidalyti pelną ar sąnaudas arba dalijasi bendra nuosavybe, kontrolės ar valdymo sistema, bendra kokybės kontrolės politika ir procedūromis, bendra verslo strategija, naudoja tą patį prekės ženklą arba reikšmingą dalį profesinių išteklių;
- 8) „su audito įmone susijusi įmonė“ – tai bet koks subjektas, nepriklausomai nuo jo juridinio statuso, kurį su audito įmone sieja bendri savininkai, kontrolė ar vadovai;
- 9) „audito išvada“ – tai Direktyvos 78/660/EEB 51a straipsnyje ir Direktyvos 83/349/EEB 37 straipsnyje minima teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus arba audito įmonės teikiama išvada;
- 10) „kompetentingos institucijos“ – tai įstatymu paskirtos institucijos arba įstaigos, atsakingos už teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ir audito įmonių arba konkrečių jų veiklos aspektų reguliavimą ir (arba) priežiūrą; „kompetentinga institucija“ konkrečiame straipsnyje reiškia nuorodą į instituciją arba įstaigą (-as), kuri (-ios) yra atsakingos už tame straipsnyje nurodytų funkcijų vykdymą;
- 11) „tarptautiniai audito standartai“ – tai tarptautiniai standartai auditui (TSA) bei susiję praktiniai nurodymai ir standartai, kiek jie susiję su teisės aktų nustatytu auditu;
- 12) „tarptautiniai apskaitos standartai“ – tai tarptautiniai apskaitos standartai (TAS), tarptautiniai finansinės atskaitomybės standartai (TFAS) ir su jais susijusios interpretacijos (NAK-TFAAK paaiškinimai), šių standartų ir atitinkamų interpretacijų pakeitimai bei standartai ir su jais susijusios interpretacijos, kuriuos ateityje paskelbs ar nustatys Tarptautinė apskaitos standartų taryba (TAST);
- 13) „visuomenės intereso įmonės“ – tai valstybės narės teisės reguliuojamos įmonės, kurių perleidžiamais vertybiniais popieriais leidžiama prekiauti bet kurios kitos valstybės narės reguliuojamoje rinkoje, kaip apibrėžta Direktyvos 2004/39/EB 4 straipsnio 1 dalies 14 punkte, kredito įstaigos, kaip apibrėžta 2000 m. kovo 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/12/EB dėl kredito institucijų veiklos pradėjimo ir vykdymo ⁽¹⁾ 1 straipsnio 1 punkte, ir draudimo bendrovės, kaip apibrėžta Direktyvos 91/674/EEB 2 straipsnio 1 dalyje. Valstybės narės visuomenės intereso įmonėms gali priskirti ir kitas įmones, pvz., įmones, kurios yra svarbios visuomenei dėl jų verslo pobūdžio, dydžio arba jų darbuotojų skaičiaus;
- 14) „kooperatyvas“ – tai Europos kooperatinė bendrovė, kaip apibrėžta 2003 m. liepos 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1435/2003 dėl Europos kooperatinės bendrovės (EKB) statuto ⁽²⁾ 1 straipsnyje, arba bet koks kooperatyvas, kuriam pagal Bendrijos teisę yra reikalingas teisės aktų nustatytas auditas, pvz., kredito įstaigos, kaip apibrėžta Direktyvos 2000/12/EB 1 straipsnio 1 punkte, ir draudimo bendrovės, kaip apibrėžta Direktyvos 91/674/EEB 2 straipsnio 1 dalyje;
- 15) „nepraktikuojantis asmuo“ – tai bet koks fizinis asmuo, kuris iki pradėdamas dalyvauti viešosios priežiūros sistemos valdyme bent trejus metus neatliko teisės aktų nustatyto audito, neturėjo balsavimo teisės audito įmonėje, nebuvo audito įmonės administracijos ar valdymo organo narys ir nedirbo arba kitaip nebuvo susijęs su jokia audito įmone;

⁽¹⁾ OL L 126, 2000 5 26, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Komisijos direktyva 2006/29/EB (OL L 70, 2006 3 9, p. 50).

⁽²⁾ OL L 207, 2003 8 18, p. 1.

16) „pagrindinis (-iai) audito partneris (-iai)“ – tai:

- a) teisės aktų nustatyta auditą atliekantis (-ys) auditorius (-iai), kurį (-iuos) audito įmonė skiria konkrečiai audito užduočiai, atsakingu (-ais) atlikti teisės aktų nustatyta auditą audito įmonės vardu; arba
- b) grupės audito atveju – bent jau teisės aktų nustatyta auditą atliekantis (-ys) auditorius (-iai), kurį (-iuos) paskyrė audito įmonė ir kuris (-ie) yra atsakingas (-i) už teisės aktų nustatyto audito atlikimą grupės lygiu, bei teisės aktų nustatyta auditą atliekantis (-ys) auditorius (-iai), paskirtas (-i) visų pirma atsakingu (-ais) reikšmingų dukterinių įmonių lygiu; arba
- c) teisės aktų nustatyta auditą atliekantis auditorius (-iai), kuris (-ie) pasirašo audito išvadą.

II SKYRIUS

TVIRTINIMAS, TĘSTINIS MOKYMAS, ABIPUSIS PRIPAŽINIMAS

3 straipsnis

Teisės aktų nustatyta auditą atliekančių auditorių ar audito įmonių patvirtinimas

1. Teisės aktų nustatyta auditą gali atlikti tik tie teisės aktų nustatyta auditą atliekantys auditoriai arba audito įmonės, kuriuos patvirtina valstybė narė, kurioje atliekamas teisės aktų nustatytas auditas.

2. Kiekviena valstybė narė skiria kompetentingas institucijas, kurios yra atsakingos už teisės aktų nustatyta auditą atliekančių auditorių ir audito įmonių patvirtinimą.

Kompetentingos institucijos gali būti profesinės asociacijos, su sąlyga, kad jas prižiūri viešosios priežiūros sistema, kaip numatyta VIII skyriuje.

3. Nepažeisdamos 11 straipsnio valstybių narių kompetentingos institucijos teisės aktų nustatyta auditą atliekančiais auditoriais gali patvirtinti tik fizinius asmenis, kurie atitinka bent 4 ir 6–10 straipsniuose išdėstytus reikalavimus.

4. Valstybių narių kompetentingos institucijos kaip audito įmones gali patvirtinti tik tuos subjektus, kurie tenkina šias sąlygas:

- a) fiziniai asmenys, kurie atlieka teisės aktų nustatyta auditą įmonės vardu, turi atitikti bent 4 ir 6–12 straipsniuose išdėstytus reikalavimus ir turi būti toje valstybėje narėje patvirtinti teisės aktų nustatyta auditą atliekantys auditoriai;
- b) didžioji dalis balsų subjekte turi priklausyti audito įmonėms, kurios yra patvirtintos bet kurioje valstybėje narėje, arba fiziniams asmenims, kurie atitinka bent 4 ir 6–12 straipsniuose nustatytus reikalavimus. Valstybės narės

gali numatyti, kad tokie fiziniai asmenys būtų taip pat patvirtinti kitoje valstybėje narėje. Teisės aktų nustatyto kooperatyvų ar panašių subjektų audito, kaip numatyta Direktyvos 86/635/EEB 45 straipsnyje, atlikimui valstybės narės gali nustatyti papildomas konkrečias sąlygas dėl balsavimo teisių;

c) didžioji dalis (iki 75 %) subjekto administravimo arba valdymo organo narių turi būti audito įmonės, kurios yra patvirtintos bet kurioje valstybėje narėje, arba fiziniai asmenys, kurie atitinka bent 4 ir 6–12 straipsniuose numatytus reikalavimus. Valstybės narės gali numatyti, kad tokie fiziniai asmenys būtų taip pat patvirtinti kitoje valstybėje narėje. Ten, kur toks organas sudarytas iš ne daugiau kaip dviejų narių, vienas šių narių turi atitikti bent šiame punkte numatytus reikalavimus;

d) įmonė turi atitikti 4 straipsnyje numatytą reikalavimą.

Valstybės narės gali nustatyti papildomus reikalavimus tik dėl c punkto. Tokie reikalavimai yra proporcingi keliamiems tikslams ir neviršyti to, kas yra tikrai būtina.

4 straipsnis

Nepriekaištinga reputacija

Kompetentingos valstybės narės institucijos gali patvirtinti tuos fizinius asmenis arba įmones, kurių reputacija yra nepriekaištinga.

5 straipsnis

Patvirtinimo panaikinimas

1. Teisės aktų nustatyta auditą atliekančio auditoriaus arba audito įmonės patvirtinimas panaikinamas, jei buvo rimtai sukompromituota to asmens arba audito įmonės reputacija. Valstybės narės gali suteikti protingą laiko tarpą, per kurį būtų galima patenkinti nepriekaištingos reputacijos reikalavimus.

2. Audito įmonės patvirtinimas panaikinamas, jei nevykdomi 3 straipsnio 4 dalies b ir c punktų reikalavimai. Tačiau valstybės narės gali suteikti protingą laiko tarpą, per kurį būtų galima patenkinti šiuos reikalavimus.

3. Jei dėl vienos ar kitos priežasties teisės aktų nustatyta auditą atliekančio auditoriaus ar audito įmonės patvirtinimas yra panaikinamas, valstybės narės, kurioje patvirtinimas panaikinamas, kompetentinga institucija praneša apie šį faktą ir jo priežastis kitų valstybių narių, kuriose teisės aktų nustatyta auditą atliekantis auditorius arba audito įmonė yra taip pat patvirtinti, atitinkamoms kompetentingoms institucijoms, kurių duomenys registruoti pirmosios valstybės narės registre pagal 16 straipsnio 1 dalies c punktą.

6 straipsnis

Profesinė kvalifikacija

Nepažeidžiant 11 straipsnio, fizinis asmuo gali būti patvirtintas atlikti teisės aktų nustatytą auditą tik po to, kai jis įgyja išsilavinimą, leidžiantį stoti į universitetą, arba jį atitinkantį išsilavinimą, baigia teorinio parengimo kursus, atlieka praktiką ir išlaiko atitinkamos valstybės narės organizuojamą ar pripažintą universitetinio baigiamojo egzamino arba lygiavertčio profesinės kompetencijos lygio egzaminą.

7 straipsnis

Profesinės kompetencijos egzaminas

6 straipsnyje nurodytu profesinės kompetencijos egzaminu užtikrinamas būtinas teorinių žinių lygis tų disciplinų, kurios susijusios su teisės aktų nustatyto audito atlikimu, bei gebėjimas pritaikyti tokias žinias praktikoje. Bent dalis šio egzamino laikoma raštu.

8 straipsnis

Teorinių žinių testas

1. Egzamino dalį sudarantis teorinių žinių testas visų pirma apima šiuos dalykus:

- a) bendroji apskaitos teorija ir principai,
- b) su metinės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės rengimu susiję teisiniai reikalavimai ir standartai,
- c) tarptautiniai apskaitos standartai,
- d) finansų analizė,
- e) sąnaudų ir valdymo apskaita,
- f) rizikos valdymas ir vidaus kontrolė,
- g) auditas ir profesiniai įgūdžiai,
- h) su teisės aktų nustatyto auditu ir jį atliekančiais auditoriais susiję teisiniai reikalavimai ir profesiniai standartai,
- i) tarptautiniai audito standartai,
- j) profesinė etika ir nepriklausomumas.

2. Jis taip pat apima bent jau šiuos dalykus tiek, kiek jie susiję su auditu:

- a) įmonių teisė ir bendrovių valdymas,
- b) bankroto teisė ir panašios procedūros,
- c) mokesčių teisė,

d) civilinė ir komercinė teisė,

e) socialinės apsaugos ir darbo teisė,

f) informacinės technologijos ir kompiuterinės sistemos,

g) verslas, bendroji ir finansų ekonomika,

h) matematika ir statistika,

i) pagrindiniai įmonių finansų valdymo principai.

3. 48 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka Komisija gali keisti dalykų, kuriuos reikia įtraukti į 1 dalyje nurodytą teorinį testą, sąrašą. Priimdama tas įgyvendinimo priemones Komisija atsižvelgia į audito ir audito profesijos pokyčius.

9 straipsnis

Išimtys

1. Nukrypdama nuo 7 ir 8 straipsnių, valstybė narė gali numatyti, kad asmuo, išlaikęs universitetinį ar lygiavertį egzaminą, arba turintis universiteto diplomą ar jį atitinkančią kvalifikaciją vienoje ar daugiau iš 8 straipsnyje išvardytų disciplinų, gali būti atleistas nuo šių disciplinų teorinių žinių testo.

2. Nukrypdama nuo 7 straipsnio, valstybė narė gali numatyti, kad asmuo, turintis universiteto diplomą arba jį atitinkančią kvalifikaciją vienoje ar daugiau iš 8 straipsnyje išvardytų disciplinų, gali būti atleistas nuo egzamino, kurio metu tikrinamas gebėjimas taikyti įgytas šių disciplinų teorines žinias praktikoje, jeigu toks asmuo baigė tų disciplinų praktinius mokymus išlaikydamas egzaminą arba gaudamas valstybės pripažintą diplomą.

10 straipsnis

Praktiniai mokymai

1. Siekiant užtikrinti sugebėjimą teorines žinias taikyti praktikoje, įtraukiant tokią testą į egzaminą, besimokantysis turi baigti mažiausiai trejų metų trukmės praktinius mokymus, *inter alia*, metinės finansinės atskaitomybės, konsoliduotos finansinės atskaitomybės arba panašių finansinių atskaitomybių audito srityje. Mažiausiai du trečdaliai tokių praktinių mokymų atliekama vadovaujant bet kurioje valstybėje narėje patvirtintam teisės aktų nustatytą auditą atliekančiam auditoriui arba audito įmonei.

2. Valstybės narės užtikrina, kad visas parengimas būtų atliekamas vadovaujant asmenims, kurie tinkamai garantuoja savo gebėjimą suteikti praktinį parengimą.

11 straipsnis

Ilgalaikės praktinės patirties metu įgyjama kvalifikacija

Valstybė narė gali patvirtinti teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių, kuris neatitinka 6 straipsnyje numatytų reikalavimų, jei jis gali įrodyti:

- a) kad jis 15 metų užsiėmė profesine veikla, dėl kurios įgijo pakankamai patirties finansų, teisės ir buhalterinės apskaitos srityse, bei yra išlaikęs 7 straipsnyje nurodytą profesinės kompetencijos egzaminą, arba
- b) kad jis 7 metus užsiėmė profesine veikla tose srityse ir baigė 10 straipsnyje nurodytus praktinius mokymus bei išlaikė 7 straipsnyje nurodytą profesinės kompetencijos egzaminą.

12 straipsnis

Praktinių mokymų ir teorinio parengimo derinimas

1. Valstybės narės gali numatyti, kad 8 straipsnyje nurodytų dalykų teorinio parengimo laikotarpis būtų įskaičiuojamas į 11 straipsnyje numatytą profesinės veiklos laikotarpį užtikrinant, kad baigus tokį teorinio parengimo kursą būtų išlaikytas valstybės pripažintas egzaminas. Toks parengimas trunka ne mažiau kaip vienerius metus ir reikalaujamo profesinės veiklos laikotarpio negali sutrumpinti daugiau nei ketveriais metais.

2. Profesinės veiklos ir praktinio mokymo trukmė negali būti trumpesnė nei teorinis parengimas ir praktinis mokymas, kurio reikalaujama pagal 10 straipsnį.

13 straipsnis

Tęstinis mokymasis

Valstybės narės užtikrina, kad teisės aktų nustatytą auditą atliekantys auditoriai dalyvautų atitinkamose tęstinio mokymo programose ir taip palaikytų pakankamai aukštą teorinių žinių, profesinių įgūdžių ir etikos lygį, o nesilaikantiems tęstinio mokymo reikalavimų būtų taikomos atitinkamos 30 straipsnyje nurodytos sankcijos.

14 straipsnis

Teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių iš kitų valstybių narių patvirtinimas

Valstybių narių kompetentingos institucijos nustato teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių, kurie yra patvirtinti kitose valstybėse narėse, patvirtinimo tvarką. Tokia tvarka neturėtų numatyti daugiau negu išlaikyti kvalifikacinį egzaminą arba testą, kaip numatyta 1988 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvos 89/48/EEB dėl bendrosios aukštojo mokslo diplomų, išduotų po bent trejų metų profesinio mokymo ir lavinimo, pripažinimo sistemos ⁽¹⁾ 4 straipsnyje. Kvalifikacinis egzaminas arba testas, kuris vyksta viena iš kalbų, leidžiamų vartoti pagal atitinkamos valstybės narės priimtas kalbų vartojimo taisykles, yra skirtas įvertinti teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus žinias tik apie atitinkamos valstybės narės įstatymus ir kitus teisės aktus, kiek jie gali būti svarbūs atliekant teisės aktų nustatytą auditą.

III SKYRIUS

REGISTRACIJA

15 straipsnis

Viešasis registras

1. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad teisės aktų nustatytą auditą atliekantys auditoriai ir audito įmonės būtų įtraukti į viešąjį registrą, kaip nurodyta 16 ir 17 straipsniuose. Išskirtinėmis aplinkybėmis valstybės narės gali nukrypti nuo šio straipsnio ir 16 straipsnio reikalavimų dėl informacijos atskleidimo tik tiek, kiek tai yra būtina siekiant sumažinti gresiančią ir reikšmingą grėsmę bet kurio asmens saugumui.

2. Valstybės narės užtikrina, kad kiekvienas teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius ar audito įmonė būtų identifikuojami viešajame registre individualiu numeriu. Registravimo informacija saugoma registre elektronine forma ir yra elektroniniu būdu prieinama visuomenei.

3. Valstybės registre nurodomi kompetentingų institucijų pavadinimai ir adresai, kurios yra atsakingos už patvirtinimą, kaip numatyta 3 straipsnyje, kokybės užtikrinimą, kaip numatyta 29 straipsnyje, teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ir audito įmonių veiklos tyrimą ir sankcijų taikymą, kaip numatyta 30 straipsnyje, ir viešąją priežiūrą, kaip numatyta 32 straipsnyje.

4. Valstybės narės užtikrina, kad viešasis registras pradėtų visiškai veikti iki 2009 m. birželio 29 d.

⁽¹⁾ OL L 19, 1989 1 24, p. 16. Direktyva su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/19/EB (OL L 206, 2001 7 31, p. 1).

16 straipsnis

Teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių registravimas

1. Viešajame registre nurodoma bent ši minimali informacija apie teisės aktų nustatytą auditą atliekančius auditorius:
 - a) pavardė, adresas ir registracijos numeris;
 - b) jei taikoma, audito įmonės (-ių), kurioje (-iose) dirba teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius ir su kuria (-iomis) jis yra susijęs kaip partneris ar kaip kitaip, pavadinimas, adresas, interneto svetainės adresas ir registracijos numeris;
 - c) visi kiti teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus registravimo kitų valstybių narių kompetentingose institucijose ir auditoriaus registravimo trečiosiose šalyse duomenys, įskaitant registravimo institucijos (-ų) pavadinimą (-us) ir, jei taikoma, registracijos numerį (-ius).
2. Trečiųjų šalių auditoriai, registruoti pagal 45 straipsnį, aiškiai registruojami kaip trečiųjų šalių auditoriai, o ne kaip teisės aktų nustatytą auditą atliekantys auditoriai.

17 straipsnis

Audito įmonių registracija

1. Viešajame registre nurodoma bent ši minimali informacija apie audito įmones:
 - a) pavadinimas, adresas ir registracijos numeris;
 - b) teisinė forma;
 - c) kontaktinė informacija, pagrindinis kontaktinis asmuo ir, jei tinkama, interneto svetainės adresas;
 - d) kiekvieno biuro adresas valstybėje narėje;
 - e) visų teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių, kurie dirba audito įmonėje ar yra audito įmonės partneriai ar yra kitaip su ja susiję, vardai ir registracijos numeriai;
 - f) visų savininkų ir akcininkų vardai ir darbo adresai;
 - g) administracijos ar valdymo organų narių pavardės ir darbo adresai;
 - h) jei taikoma, skelbiama priklausomybė tinklui ir įmonių narių ir su audito įmone susijusių įmonių pavadinimų bei adresų sąrašas arba nuoroda, kur yra skelbiama tokia informacija;
 - i) visi kiti registravimo kaip audito įmonės kitų valstybių narių kompetentingose institucijose ir registravimo kaip audito subjekto trečiosiose šalyse duomenys, įskaitant registravimo institucijos (-ų) pavadinimą (-us) ir, jei taikoma, registravimo numerį (-ius).
2. Trečiųjų šalių audito subjektai, registruoti pagal 45 straipsnį, yra aiškiai registruojami kaip tokie, o ne kaip audito įmonės.

18 straipsnis

Registravimo informacijos atnaujinimas

Valstybės narės užtikrina, kad teisės aktų nustatytą auditą atliekantys auditoriai ir audito įmonės nedelsiant informuotų kompetentingas institucijas, atsakingas už viešąjį registrą, apie bet kokią viešajame registre esančios informacijos pasikeitimą. Registras atnaujinamas nedelsiant po pranešimo apie informacijos pasikeitimą.

19 straipsnis

Atsakomybė už informaciją registre

Informaciją, suteiktą atitinkamoms kompetentingoms institucijoms pagal 16, 17 ir 18 straipsnius, patvirtina parašu teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius arba audito įmonė. Jei kompetentinga institucija numato duomenų teikimą elektroniniu būdu, tai gali būti padaryta, pvz., naudojant elektroninio parašo priemonę, kaip apibrėžta 1999 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 1999/93/EB dėl Bendrijos elektroninių parašų reguliavimo sistemos ⁽¹⁾ 2 straipsnio 1 punkte.

20 straipsnis

Kalba

1. Viešajame registre įtraukta informacija pateikiama viena iš kalbų, leidžiamų vartoti pagal atitinkamos valstybės narės priimtas kalbų vartojimo taisykles.
2. Valstybės narės papildomai gali leisti į viešąjį registrą įtraukti informaciją bet kuria kita oficialiąja Bendrijos kalba (kalbomis). Valstybės narės gali pareikalauti, kad informacijos vertimas būtų patvirtintas.

Visais atvejais, atitinkama valstybė narė užtikrina, kad registre būtų nurodoma, ar vertimas buvo patvirtintas, ar ne.

IV SKYRIUS

PROFESINĖ ETIKA, NEPRIKLAUSOMUMAS, OBJEKTIVUMAS, KONFIDENCIALUMAS IR PROFESINĖ PASLAPTIS

21 straipsnis

Profesinė etika

1. Valstybės narės užtikrina, kad visiems teisės aktų nustatytą auditą atliekantiems auditoriams ir audito įmonėms būtų taikomi profesinės etikos principai, apimantys bent jau jų vykdomą atstovavimo visuomenės interesams funkciją, sąžiningumą ir objektyvumą, profesinę kompetenciją ir uolumą.

⁽¹⁾ OL L 13, 2000 1 19, p. 12.

2. Siekdama užtikrinti pasitikėjimą auditu ir vienodą šio straipsnio 1 dalies taikymą Komisija 48 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka gali patvirtinti principais pagrįstas profesinę etiką reglamentuojančias įgyvendinimo priemones.

22 straipsnis

Nepriklausomumas ir objektyvumas

1. Valstybės narės užtikrina, kad atlikdamas teisės aktų nustatytą auditą auditorius ir (arba) audito įmonė nebūtų priklausomi nuo audituojamo subjekto ir nedalyvautų priimant sprendimus audituojamame subjekte.

2. Valstybės narės užtikrina, kad teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius arba audito įmonė neatliktų teisės aktų nustatyto audito, jei yra tiesioginis arba netiesioginis finansinis, verslo, įdarbinimo arba kitas ryšys – įskaitant papildomų su auditu nesusijusių paslaugų teikimą – tarp teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus, audito įmonės arba tinklo ir audituojamo subjekto, kuris objektyvaus, tinkamo ir informuoto trečiojo asmens nuomone pakenktų teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus ar audito įmonės nepriklausomumui. Jei teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus ar audito įmonės nepriklausomumui iškilo grėsmė, pvz., savikontrolė, savanaudiški interesai, tarpininkavimas, draugiški santykiai, pasitikėjimas ar įbauginimas, teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius arba audito įmonė privalo taikyti apsaugos priemones, kad sumažintų šią grėsmę. Kai grėsmė teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus ar audito įmonės nepriklausomumui yra didesnė nei taikomos apsaugos priemonės, toks auditorius ar audito įmonė neatlieka teisės aktų nustatyto audito.

Be to, valstybės narės užtikrina, kad, atliekant teisės aktų nustatytą visuomenės intereso įmonių auditą, teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius ar audito įmonė, jei reikia apsaugoti teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus ar audito įmonės nepriklausomumą, nevykdytų teisės aktų nustatyto audito savikontrolės arba savanaudiškų interesų atvejais.

3. Valstybės narės užtikrina, kad teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius arba audito įmonė audito dokumentuose nurodytų reikšmingas auditoriaus ar audito įmonės nepriklausomumo grėsmes ir jų įtakai sumažinti taikomas apsaugos priemones.

4. Siekdama užtikrinti pasitikėjimą auditu ir vienodą šio straipsnio 1 bei 2 dalių taikymą, Komisija 48 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka gali priimti principais pagrįstas įgyvendinimo priemones dėl:

- a) 2 dalyje nurodytų grėsmių ir apsaugos priemonių;
- b) situacijų, kurioms esant grėsmių, kaip numatyta 2 dalyje, reikšmingumas yra toks didelis, kad kyla grėsmė teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus arba audito įmonės nepriklausomumui;

- c) klausimo, ar teisės aktų nustatytas auditas gali arba negali būti atliekamas savikontrolės ir savanaudiškų interesų atvejais, nurodytais 2 dalies antroje pastraipoje.

23 straipsnis

Konfidencialumas ir profesinė paslaptis

1. Valstybės narės užtikrina, kad visa informacija ir dokumentai, kuriais atlikdami teisės aktų nustatytą auditą gali naudotis teisės aktų nustatytą auditą atliekantys auditoriai ir audito įmonės, būtų apsaugoti reikiamomis konfidencialumo ir profesinės paslapties taisyklėmis.

2. Teisės aktų nustatytą auditą atliekantiems auditoriams ir audito įmonėms skirtos konfidencialumo ir profesinės paslapties taisyklės neturi kliudyti šios direktyvos nuostatų vykdymui.

3. Jei teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius arba audito įmonė pakeičiami kitu teisės aktų nustatytą auditą atliekančiu auditoriumi arba audito įmone, auditą atlikęs auditorius arba audito įmonė turi suteikti visą reikiamą informaciją apie audituojamą subjektą audito atlikimą perimančiam auditoriui arba audito įmonei.

4. Teisės aktų nustatytą auditą atliekančiam auditoriui arba audito įmonei, kurie nebedalyvauja atliekant konkrečią audito užduotį, ir buvusiems teisės aktų nustatytą auditą atliekantiems auditoriams ir audito įmonėms ir toliau taikomos 1 ir 2 dalyse numatytos nuostatos tos audito užduoties atžvilgiu.

24 straipsnis

Teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių, atliekančių teisės aktų nustatytą auditą audito įmonių vardu, nepriklausomumas ir objektyvumas

Valstybės narės užtikrina, kad audito įmonių savininkai ir akcininkai, o taip pat tokios įmonės arba su ja susijusios įmonės administracijos, valdymo ir priežiūros organų nariai nedalyvautų atliekant teisės aktų nustatytą auditą tokiu būdu, kuris galėtų pakenkti audito įmonės vardu teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus nepriklausomumui ir objektyvumui.

25 straipsnis

Audito mokesčiai

Valstybės narės užtikrina, kad būtų vadovaujamasi atitinkamomis taisyklėmis, numatančiomis, kad mokesčiai už teisės aktų nustatytą auditą:

- a) nebūtų veikiami arba apibremti papildomų audituojamam subjektui teikiamų paslaugų;
- b) juos nustatant nebūtų remiamasi jokiais nenumatytais atvejais.

V SKYRIUS

27 straipsnis

AUDITO STANDARTAI IR AUDITO IŠVADOS RENGIMAS

26 straipsnis

Audito standartai

1. Valstybės narės reikalauja teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ir audito įmonių atlikti teisės aktų nustatytą auditą laikantis tarptautinių audito standartų, kuriuos priėmė Komisija 48 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka. Valstybės narės gali taikyti nacionalinius audito standartus tol, kol Komisija dar nepriėmė tos srities tarptautinių audito standartų. Priimti tarptautiniai audito standartai visa apimtimi skelbiami visomis oficialiomis Bendrijos kalbomis *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

2. 48 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka Komisija gali nuspręsti dėl tarptautinių audito standartų taikymo Bendrijoje. Komisija patvirtina tarptautinių audito standartų taikymą Bendrijoje tik tada, jei jie:

- a) yra parengti laikantis tinkamos procedūros, viešosios priežiūros ir skaidrumo principų ir yra visuotinai priimti tarptautiniu mastu;
- b) prisideda prie aukšto metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės patikimumo ir kokybės lygio pagal principus, nustatytus Direktyvos 78/660/EEB 2 straipsnio 3 dalyje ir Direktyvos 83/349/EEB 16 straipsnio 3 dalyje; ir
- c) prisideda prie Europos visuomenės gerovės.

3. Valstybės narės gali įvesti papildomas audito procedūras arba nustatyti papildomus reikalavimus, arba išimtiniais atvejais panaudoti atskiras tarptautinių audito standartų dalis tik tuo atveju, jei tai reikalinga dėl specifinių nacionalinės teisės reikalavimų, susijusių su teisės aktų nustatytu auditu. Valstybės narės užtikrina, kad šios papildomos audito procedūros arba reikalavimai atitiktų 2 dalies b ir c punktų nuostatas, ir prieš priimdamos juos apie tai praneša Komisijai ir kitoms valstybėms narėms. Išskirtiniu atveju, kai panaudojamos atskiros tarptautinio audito standarto dalys, valstybės narės praneša apie savo specifinius nacionalinės teisės reikalavimus, taip pat jų išsaugojimo pagrindą Komisijai ir kitoms valstybėms narėms ne vėliau kaip prieš šešis mėnesius iki jų priėmimo nacionaliniu lygmeniu, o tuo atveju, kai tarptautinio audito standarto priėmimo momentu reikalavimai jau yra priimti, ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo atitinkamo tarptautinio audito standarto priėmimo.

4. Laikotarpiui iki 2010 m. birželio 29 d. valstybės narės gali nustatyti papildomus reikalavimus, susijusius su metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės teisės aktų nustatytu auditu.

Teisės aktais nustatytas konsoliduotos finansinės atskaitomybės auditas

Valstybės narės užtikrina, kad atliekant teisės aktų nustatytą įmonių grupės konsoliduotos finansinės atskaitomybės auditą:

- a) grupės auditorius visiškai atsako už konsoliduotos finansinės atskaitomybės išvadą;
- b) grupės auditorius patikrina ir tvarko savo patikrinimo dokumentus, kuriuose vertinama trečiosios šalies auditoriaus (-ių), teisės aktų nustatytą auditą atliekančio (-ių) auditoriaus (-ių), trečiosios šalies audito subjekto (-ų) ar audito įmonės (-ių) grupės audito tikslais atlikta audito veikla. Grupės auditoriaus saugomų dokumentų turi pakakti atitinkamai kompetentingai institucijai tinkamai patikrinti grupės auditoriaus darbą;
- c) kai atskirą įmonių grupės komponentą tikrina auditorius (-iai) ar audito subjekto (-ų) iš trečiosios šalies, kurie nėra sudarę bendradarbiavimo susitarimo, kaip numatyta 47 straipsnyje, grupės auditorius atsako už auditą, kurį atliko trečiosios šalies auditorius (-iai) ar audito subjektas (-ai), dokumentų tinkamą pateikimą viešosios priežiūros institucijoms, kai prašoma, įskaitant darbo dokumentus, kurie yra svarbūs grupės auditui. Kad grupės auditorius galėtų pateikti reikiamus dokumentus, jis pasilieka tokių dokumentų kopijas arba susitaria su trečiosios šalies auditoriumi (-iais) ar audito subjektu (-ais), kad pareikalavus, galėtų tinkamai ir nevaržomai gauti dokumentus, arba imasi bet kokių kitų tinkamų veiksmų. Jei teisinės ar kitos kliūtys neleidžia audito darbo dokumentų iš trečiosios šalies perduoti grupės auditoriui, dokumentuose, likusiuose pas grupės auditorių, pažymima, kad jis ėmėsi atitinkamų procedūrų siekdamas gauti audito dokumentus, o neteisinių kliūčių, kylančių iš šalies teisės aktų, atveju – įrodymus apie tokių kliūčių buvimą.

28 straipsnis

Audito išvados rengimas

1. Kai audito įmonė atlieka teisės aktų nustatytą auditą, audito išvadą pasirašo bent jau teisės aktų nustatytą auditą atliekantis (-ys) auditorius (-iai), atliekantis auditą audito įmonės vardu. Išimtinėmis aplinkybėmis valstybės narės gali numatyti, kad šis parašas neturi būti atskleistas visuomenei, jei toks atskleidimas galėtų sukelti neišvengiamą ir didelę grėsmę bet kurio asmens asmeniniam saugumui. Bet kuriuo atveju įtraukto asmens (-ų) vardas (-ai) yra žinomas (-i) atitinkamoms kompetentingoms institucijoms.

2. Nepaisydama Direktyvos 78/660/EEB 51a straipsnio 1 dalies ir tuo atveju, jei Komisija nepriėmė audito išvados bendro standarto pagal šios Direktyvos 26 straipsnio 1 dalį, Komisija, siekdama padidinti visuomenės pasitikėjimą auditu, 48 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka gali priimti bendrą standartą dėl audito išvados dėl metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės, kuri buvo parengta pagal patvirtintus tarptautinius apskaitos standartus.

VI SKYRIUS

KOKYBĖS UŽTIKRINIMAS

29 straipsnis

Kokybės užtikrinimo sistemos

1. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad visiems teisės aktų nustatyta auditą atliekantiems auditoriams ir audito įmonėms būtų taikoma kokybės užtikrinimo sistema, atitinkanti bent šiuos kriterijus:

- kokybės užtikrinimo sistema organizuota taip, kad ji būtų nepriklausoma nuo tikrinamų teisės aktų nustatyta auditą atliekančių auditorių ir audito įmonių ir jai būtų taikoma viešojo priežiūra, kaip numatyta VIII skyriuje;
- kokybės užtikrinimo sistemos finansavimas turi būti užtikrintas ir nepriklausomas nuo bet kokios teisės aktų nustatyta auditą atliekančių auditorių ar audito įmonių netinkamos įtakos ir jų nevaržomas;
- kokybės užtikrinimo sistema turi turėti pakankamus išteklius;
- asmenys, atliekantys kokybės užtikrinimo peržiūras, turi turėti reikiamą profesinį išsilavinimą ir atitinkamą patirtį teisės aktų nustatyto audito ir finansinės atskaitomybės srityje bei specialų parengimą atlikti kokybės užtikrinimo peržiūras;
- kontrolierių atranka konkrečioms kokybės užtikrinimo peržiūros užduotims atlikti yra vykdoma laikantis objektyvios procedūros, skirtos išvengti interesų konflikto tarp kontrolierių ir kontroliuojamų teisės aktų nustatyta auditą atliekančių auditorių ar audito įmonių;
- kokybės užtikrinimo peržiūra, paremta atrinktų audito bylų atitinkamu patikrinimu, apima įvertinimą, ar laikomasi taikomų audito standartų ir nepriklausomumo reikalavimų, taip pat panaudotų išteklių kiekio ir kokybės, priskaičiuotų audito mokesčių ir audito įmonės vidaus kokybės kontrolės sistemos įvertinimą;
- kokybės užtikrinimo peržiūros pabaigoje parengiama ataskaita, kurioje suformuluojamos pagrindinės kokybės užtikrinimo peržiūros išvados;
- kokybės užtikrinimo peržiūros atliekamos ne rečiau kaip kartą per šešerius metus;

i) apibendrinantys kokybės užtikrinimo sistemos rezultatai skelbiami kiekvienais metais;

j) teisės aktų nustatyta auditą atliekantis auditorius ar audito įmonė per priimtą laikotarpį imasi veiksmų pagal kokybės užtikrinimo peržiūros rekomendacijas.

Tuo atveju, jei j punkte nurodytų rekomendacijų nesilaikoma, teisės aktų nustatyta auditą atliekančiam auditoriui arba audito įmonei, jei taikoma, taikomos drausminės priemonės arba sankcijos, kaip nurodyta 30 straipsnyje.

2. Komisija 48 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka gali patvirtinti įgyvendinimo priemones, siekdama padidinti visuomenės pasitikėjimą auditu ir užtikrinti vienodą 1 dalies a, b ir e-j punktų taikymą.

VII SKYRIUS

TYRIMAI IR SANKCIJOS

30 straipsnis

Tyrimų ir sankcijų sistemos

1. Valstybės narės užtikrina, kad egzistuoūtų veiksmingos tyrimų ir sankcijų sistemos, kad būtų pastebėtas, ištaisytas ir išvengtas netinkamas teisės aktų nustatyto audito atlikimas.

2. Nepažeisdamos valstybių narių civilinės atsakomybės režimų, valstybės narės numato veiksmingas, proporcingas ir atgrasančias sankcijas teisės aktų nustatyta auditą atliekančių auditorių ir audito įmonių atžvilgiu, kai teisės aktų nustatyti auditai nėra atliekami pagal nuostatas, priimtas įgyvendinant šią direktyvą.

3. Valstybės narės numato, kad priemonės, kurių buvo imtasi, ir sankcijos, paskirtos teisės aktų nustatyta auditą atliekantiems auditoriams ir audito įmonėms, būtų tinkamai paskelbtos visuomenei. Sankcijos apima galimybę panaikinti patvirtinimą.

31 straipsnis

Auditorių atsakomybė

Iki 2007 m. sausio 1 d. Komisija pateikia pranešimą dėl dabartinių nacionalinių atsakomybės už teisės aktų nustatyto audito atlikimą taisyklių poveikio Europos kapitalo rinkoms ir teisės aktų nustatyta auditą atliekančių auditorių ir audito įmonių draudimo sąlygoms, įskaitant finansinės atsakomybės apribojimų objektyvią analizę. Esant poreikiui, Komisija surengia viešas konsultacijas. Remdamasi šiuo pranešimu Komisija, jei mano esant tinkama, pateikia rekomendacijas valstybėms narėms.

VIII SKYRIUS

VIEŠOJI PRIEŽIŪRA IR REGULIAVIMO SUSITARIMAI TARP VALSTYBIŲ NARIŲ

32 straipsnis

Viešosios priežiūros principai

1. Valstybės narės organizuoja veiksmingą teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ir audito įmonių viešosios priežiūros sistemą, kuri remiasi 2–7 dalyse išdėstytais principais.
2. Visiems teisės aktų nustatytą auditą atliekantiems auditoriams ir audito įmonėms taikoma viešoji priežiūra.
3. Viešosios priežiūros sistemai vadovauja nepraktikuojantys asmenys, kurie gerai nusimano srityse, susijusiose su teisės aktų nustatytu auditu. Tačiau valstybės narės gali leisti viešosios priežiūros sistemos valdyme dalyvauti ir praktikuojančių auditorių mažumai. Įtraukti į viešosios priežiūros sistemos valdymą asmenys atrenkami pagal nepriklausomą ir skaidrią paskyrimo procedūrą.
4. Viešosios priežiūros sistema galutinai atsako už toliau išvardytą dalykų priežiūrą:
 - a) teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ir audito įmonių patvirtinimas bei registracija;
 - b) auditorių ir audito įmonių profesinės etikos bei vidaus kokybės kontrolės standartų tvirtinimas ir
 - c) tęstinis mokymas, kokybės užtikrinimas, tyrimų bei drausminės atsakomybės sistemos.
5. Viešosios priežiūros sistema turi teisę, kai būtina, atlikti auditorių ir audito įmonių tyrimus bei imtis atitinkamų veiksmų.
6. Viešosios priežiūros sistema turi būti skaidri. Tai apima kasmetinių darbo programų bei veiklos pranešimų skelbimą.
7. Viešosios priežiūros sistema turi būti pakankamai finansuojama. Viešosios priežiūros sistemos finansavimas turi būti užtikrintas ir jam neturi būti daroma jokia teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ar audito įmonių netinkama įtaka.

33 straipsnis

Bendradarbiavimas Bendrijos lygmeniu tarp viešosios priežiūros sistemų

Valstybės narės užtikrina, kad susitarimai dėl viešosios priežiūros sistemų reguliavimo leistų Bendrijos lygmeniu veiks-

mingai bendradarbiauti vykdant priežiūros veiklą valstybėse narėse. Todėl kiekviena valstybė narė po vieną instituciją paskiria atsakinga būtent už bendradarbiavimo užtikrinimą.

34 straipsnis

Valstybių narių reguliavimo susitarimų abipusis pripažinimas

1. Valstybių narių reguliavimo susitarimuose laikomasi buveinės valstybės narės reguliavimo ir valstybės narės, kurioje teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius ar audito įmonė yra patvirtinti ir kurioje audituojamas subjektas turi savo registruotą būstinę, priežiūros principo.
2. Atliekant teisės aktų nustatytą konsoliduotos finansinės atskaitomybės auditą, konsoliduotos finansinės atskaitomybės audito reikalaujanti valstybė narė teisės aktų nustatytą auditą atliekančiam auditoriui arba audito įmonei, atliekantiems dukterinės įmonės, įsikūrusios kitoje valstybėje narėje, teisės aktų nustatytą auditą, negali nustatyti papildomų su teisės aktų nustatytu auditu susijusių reikalavimų dėl registravimo, kokybės užtikrinimo peržiūros, audito standartų, profesinės etikos ir nepriklausomumo.
3. Tais atvejais, kai atliekamas įmonės, kurios vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje kitos valstybės narės nei ta, kurioje įmonė turi savo registruotą būstinę, rinkoje, auditas, valstybė narė, kurioje prekiaujama vertybiniais popieriais, teisės aktų nustatytą auditą atliekančiam auditoriui arba audito įmonei, atliekantiems įmonės metinės finansinės atskaitomybės arba konsoliduotos finansinės atskaitomybės auditą, negali nustatyti jokių papildomų su teisės aktų nustatytu auditu susijusių reikalavimų dėl registravimo, kokybės užtikrinimo peržiūros, audito standartų, profesinės etikos ir nepriklausomumo.

35 straipsnis

Kompetentingų institucijų paskyrimas

1. Valstybės narės paskiria vieną ar daugiau kompetentingų institucijų šioje direktyvoje numatytiems užduotims atlikti. Valstybės narės apie savo paskyrimą informuoja Komisiją.
2. Kompetentingos institucijos sudaromos taip, kad būtų išvengta interesų konflikto.

36 straipsnis

Profesinė paslaptis ir bendradarbiavimas reguliavimo srityje tarp valstybių narių

1. Valstybių narių kompetentingos institucijos, atsakingos už patvirtinimą, registravimą, kokybės užtikrinimą, tikrinimą ir drausmines nuobaudas, bendradarbiauja tarpusavyje, kai reikia atlikti atitinkamas pareigas pagal šią direktyvą. Valstybėje narėje esančios kompetentingos institucijos, atsakingos už patvirtinimą, registravimą, kokybės užtikrinimą, tikrinimą ir drausmines nuobaudas, teikia pagalbą kitose valstybėse narėse esančioms kompetentingoms institucijoms. Visų pirma kompetentingos institucijos keičiasi informacija ir bendradarbiauja atliekant tyrimus, susijusius su teisės aktų nustatytų auditų atlikimu.

2. Profesinės paslapties saugojimo pareiga taikoma visiems asmenims, dirbantiems arba dirbusiems kompetentingose institucijose. Profesinės paslapties saugomos informacijos negalima atskleisti jokiam kitam asmeniui arba valdžios institucijai, išskyrus valstybės narės įstatymuose ir kituose teisės aktuose numatytus atvejus.

3. 2 dalis neturi trukdyti kompetentingoms institucijoms keistis konfidencialia informacija. Informacijai, kuria buvo tokiu būdu apsieista, taikoma profesinės paslapties saugojimo pareiga, už kurią atsako asmenys, dirbantys arba anksčiau dirbę kompetentingose institucijose.

4. Kompetentingos institucijos, kai jų prašoma, nedelsdamos pateikia bet kokią reikiamą informaciją 1 dalyje nurodytam tikslui. Kai reikia, kompetentingos institucijos, sulaukusios tokio prašymo, nedelsdamos imasi būtinų priemonių reikiamai informacijai surinkti. Pateiktai informacijai taikoma profesinės paslapties saugojimo pareiga, už kurią atsako asmenys, dirbantys arba anksčiau dirbę kompetentingose institucijose, kurios gavo informaciją.

Jei prašoma kompetentinga institucija negali pateikti reikiamos informacijos nedelsiant, ji informuoja prašančią kompetentingą instituciją apie priežastis.

Kompetentingos institucijos gali atsisakyti pateikti prašomą informaciją, kai:

a) informacijos perdavimas gali nepalankiai paveikti valstybės, į kurią kreipiamasi, suverenitetą, saugumą ar viešąją tvarką arba pažeisti nacionalines saugumo taisykles; arba

b) jau pradėtas valstybės, į kurią kreipiamasi, valdžios institucijų teismo procesas dėl tų pačių veiksmų ir prieš tuos pačius teisės aktų nustatytą auditą atliekančius auditorius ar audito įmones; arba

c) valstybės narės, į kurią kreipiamasi, kompetentingos institucijos dėl tų asmenų ir už tuos pačius veiksmus jau priėmė galutinį sprendimą.

Nepažeisdamos įsipareigojimų, kurių jos yra saistomos teismo procese, kompetentingos institucijos, kurios gauna informaciją pagal 1 dalį, gali ją naudoti tik savo funkcijoms pagal šią direktyvą atlikti ir administracinio arba teismo proceso, konkrečiai susijusio su šių funkcijų atlikimu, atvejais.

5. Kai kompetentinga institucija yra įsitikinusi, kad kitos valstybės narės teritorijoje yra vykdomi arba buvo įvykdyti šios direktyvos nuostatoms prieštaraujantys veiksmai, ji tai specialiu būdu perduoda ir praneša tos valstybės narės kompetentingai institucijai. Tos valstybės narės kompetentinga institucija imasi reikiamų priemonių. Ji informuoja pranešančią kompetentingą instituciją apie rezultatus ir, kiek tai įmanoma, apie reikšmingus tarpinius pasiekimus.

6. Vienos valstybės narės kompetentinga institucija taip pat gali paprašyti, kad kitos valstybės narės kompetentinga institucija savo teritorijoje atliktų tyrimą.

Ji taip pat gali paprašyti, kad atliekant tyrimą kai kuriems jos darbuotojams būtų leista lydėti tos valstybės narės kompetentingos institucijos darbuotojus.

Visą tyrimą kontroliuoja ta valstybė narė, kurios teritorijoje jis yra atliekamas.

Kompetentingos institucijos gali atsisakyti atlikti prašomą tyrimą, kaip numatyta pirmojoje pastraipoje, arba gali atmesti prašymą, kad jų darbuotojus lydėtų kitos valstybės narės kompetentingos institucijos darbuotojai, kaip numatyta antrojoje pastraipoje, jei:

a) toks tyrimas galėtų nepalankiai paveikti valstybės, į kurią kreipiamasi, suverenitetą, saugumą ar viešąją tvarką; arba

b) jau pradėtas valstybės narės, į kurią kreipiamasi, kompetentingų institucijų teismo procesas dėl tų pačių veiksmų ir prieš tuos pačius teisės aktų nustatytą auditą atliekančius auditorius ar audito įmones; arba

c) valstybės narės, į kurią kreipiamasi, kompetentingos institucijos dėl tų asmenų ir už tuos pačius veiksmus jau priėmė galutinį sprendimą.

7. Komisija 48 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka gali patvirtinti įgyvendinimo priemones, kuriomis siekiama palengvinti kompetentingų institucijų bendradarbiavimą dėl keitimosi informacija tvarkos ir dėl tarpvalstybinių tyrimų, numatytų šio straipsnio 2–4 dalyse, sąlygų.

IX SKYRIUS

SKYRIMAS IR ATLEIDIMAS

37 straipsnis

Teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ar audito įmonių skyrimas

1. Teisės aktų nustatytą auditą atliekantį auditorių ar audito įmonę skiria audituojamo subjekto visuotinis akcininkų susirinkimas arba nariai.

2. Valstybės narės teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus ar audito įmonės paskyrimui gali leisti naudoti alternatyvias sistemas arba būdus, jeigu tos sistemos ar būdai yra skirti užtikrinti teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus ar audito įmonės nepriklausomumą nuo audituojamo subjekto administracinio organo vadovaujančių narių arba nuo valdymo organo.

38 straipsnis

Teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ar audito įmonių atleidimas ir atsistatydinimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad teisės aktų nustatytą auditą atliekantys auditoriai ar audito įmonės galėtų būti atleidžiami tik esant tinkamam pagrindui. Nuomonių skirtumas dėl apskaitos ar audito procedūrų nėra tinkamas pagrindas atleisti auditorių ar audito įmonę.

2. Valstybės narės užtikrina, kad audituojamas subjektas ir teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius ar audito įmonė informuotų instituciją ar institucijas, atsakingas už viešąją priežiūrą, apie teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus ar audito įmonės atleidimą arba atsistatydinimą paskyrimo laikotarpiu ir pateiktų tinkamą paaiškinimą.

X SKYRIUS

SPECIALIOS TEISĖS AKTŲ NUSTATYTO VISUOMENĖS INTERESO ĮMONIŲ AUDITO NUOSTATOS

39 straipsnis

Taikymas nelistinguojamoms visuomenės intereso įmonėms

Valstybės narės gali atleisti nuo vieno ar daugiau šio skyriaus reikalavimų visuomenės intereso įmones, kurios nėra išleidusios perleidžiamų vertybinių popierių, kuriais leidžiama prekiauti reguliuojamoje vertybinių popierių rinkoje, kaip apibrėžta Direktyvos 2004/39/EB 4 straipsnio 1 dalies 14 punkte, ir jų teisės aktų nustatytą auditą atliekantį (-čius) auditorių (-ius) ar audito įmonę (-es).

40 straipsnis

Skaidrumo pranešimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad teisės aktų nustatytą auditą atliekantys auditoriai ar audito įmonės, kurios atlieka teisės aktų nustatytą auditą visuomenės intereso įmonėse, savo tinklalapuose per tris mėnesius po kiekvienų finansinių metų pabaigos paskelbtų metinį skaidrumo pranešimą, kuriame būtų bent tokia informacija:

- juridinės struktūros ir nuosavybės aprašymas;
- tais atvejais, kai audito įmonė priklauso tinklui, tinklo ir tinklo juridinių bei struktūrinių susitarimų aprašymas;
- audito įmonės valdymo struktūros aprašymas;
- audito įmonės vidaus kokybės kontrolės sistemos aprašymas ir administravimo ar valdymo organo pranešimas apie tos sistemos funkcionavimo veiksmingumą;
- nuoroda, kada paskutinį kartą vyko 29 straipsnyje numatytas kokybės užtikrinimo peržiūra;
- visuomenės intereso įmonių, kurioms praėjusiais metais audito įmonė atliko teisės aktų nustatytą auditą, sąrašas;
- ataskaita apie audito įmonės nepriklausomumo praktiką, taip pat patvirtinančią, kad buvo atlikta vidaus peržiūra dėl atitikimo nepriklausomumo reikalavimams;
- ataskaita apie audito įmonės vykdomą politiką dėl 13 straipsnyje nurodyto teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių tęstinio mokymo;

i) finansinė informacija, iš kurios būtų aiški audito įmonės svarba, pvz., bendra apyvarta, padalyta į mokesčius už metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės teisės aktų nustatytą auditą ir mokesčius už kitas patikinimo paslaugas, patarimų mokesčių klausimais paslaugas ir kitas ne audito paslaugas;

j) informacija apie partnerių užmokesčio mokėjimo pagrindą.

Valstybės narės gali išimtinėmis aplinkybėmis netaikyti f punkto reikalavimo tiek, kiek reikia sumažinti neišvengiamą ir reikšmingą grėsmę bet kurio asmens asmeniniam saugumui.

2. Skaidrumo pranešimą pasirašo teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius arba audito įmonė. Tai gali būti atlikta naudojant, pvz., elektroninio parašo priemonę pagal Direktyvos 1999/93/EB 2 straipsnio 1 dalį.

41 straipsnis

Audito komitetas

1. Visuomenės intereso įmonės turi turėti audito komitetą. Valstybės narės nustato, ar audito komitetas turi būti sudarytas iš audituojamo subjekto nevadovaujančių administracijos ir (arba) iš priežiūros organo narių, ir (arba) iš audituojamo subjekto visuotinio akcininkų susirinkimo paskirtų narių. Bent vienas audito komiteto narys turi būti nepriklausomas ir privalo turėti apskaitos ir (arba) audito atlikimo patirties.

Valstybės narės gali leisti, kad visuomenės intereso įmonėse, atitinkančiose Direktyvos 2003/71/EB⁽¹⁾ 2 straipsnio 1 dalies f punkto kriterijus, audito komitetui nustatytas funkcijas gali vykdyti administracija arba priežiūros organas kaip toks, bent su ta sąlyga, kad jei tokio organo pirmininkas yra vykduojantis narys, jis negali būti audito komiteto pirmininku.

2. Nepažeisdamas administravimo, valdymo arba priežiūros organų arba kitų narių, kuriuos paskyrė visuotinis audituojamos įmonės akcininkų susirinkimas, atsakomybės, audito komitetas, *inter alia*:

- a) stebi finansinės atskaitomybės procesą;
- b) stebi įmonės vidaus kontrolės veiksmingumą ir, kai taikoma, vidaus audito bei rizikos valdymo sistemas;
- c) stebi metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės teisės aktų nustatytą auditą;
- d) peržiūri ir stebi teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus ar audito įmonės nepriklausomumą, visų pirma papildomų paslaugų teikimą audituojamam subjektui.

⁽¹⁾ 2003 m. lapkričio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/71/EB dėl prospekto, kuris turi būti skelbiamas, kai vertybiniai popieriai siūdomi visuomenei ar įtraukiami į prekybos sąrašą (OL L 345, 2003 12 31, p. 64).

3. Visuomenės intereso įmonių administracijos arba priežiūros organo pasiūlymas dėl teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus arba audito įmonės paskyrimo turi būti pagrįstas audito komiteto rekomendacija.

4. Teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius ar audito įmonė praneša audito komitetui pagrindinius dalykus, kylančius atliekant teisės aktų nustatytą auditą, ypač apie reikšmingas vidaus kontrolės silpnynes, susijusias su finansinės atskaitomybės procesu.

5. Valstybės narės gali leisti arba nuspręsti, kad 1–4 dalyse pateiktos nuostatos nebūtų taikomos visuomenės intereso įmonėms, kurios turi tapačias funkcijas, kaip audito komitetas, atliekanti organą, įkurtą ir veikiantį pagal valstybėje narėje, kurioje įregistruotas audituojamas subjektas, galiojančias nuostatas. Tokiu atveju subjektas nurodo, koks organas atlieka šias funkcijas ir kaip jis yra sudarytas.

6. Valstybės narės gali atleisti nuo prievolės turėti audito komitetą:

- a) visuomenės intereso įmones, kurios yra dukterinės įmonės, kaip apibrėžta Direktyvos 83/349/EEB 1 straipsnyje, jei įmonė grupės lygmeniu atitinka šio straipsnio 1–4 dalyse nustatytus reikalavimus;
- b) visuomenės intereso įmones, kurios yra kolektyvinio investavimo įmonės, kaip apibrėžta Direktyvos 85/611/EEB 1 straipsnio 2 dalyje. Valstybės narės taip pat gali atleisti tas visuomenės intereso įmones, kurių vienintelis tikslas yra visuomenės teikiamo kapitalo kolektyvinis investavimas, kurios veikia pagal rizikos paskirstymo principą ir kurios nesiekia vykdyti emitentų, į kuriuos investuota, teisinės arba valdymo kontrolės, su sąlyga, kad tos kolektyvinio investavimo įmonės yra įgalios ir joms taikoma kompetentingų institucijų priežiūra, taip pat joms numatytos depozitoriumo funkcijos, lygiavertės nustatytoms Direktyvoje 85/611/EEB;
- c) visuomenės intereso įmones, kurių vienintelė veikla – turtu garantuotų vertybinių popierių emisija, kaip apibrėžta Komisijos reglamento (EB) Nr. 809/2004 2 straipsnio 5 dalyje⁽²⁾. Tokiais atvejais valstybės narės reikalauja, kad šis subjektas paaiškintų visuomenei priežastis, dėl kurių jis mano, jog audito komitetas arba administracinis ar priežiūros organas, kuriems būtų pavesta vykdyti audito komiteto funkcijas, nėra tikslingi;

⁽²⁾ OL L 149, 2004 4 30, p. 1.

d) kredito įstaigas, kaip apibrėžta Direktyvos 2000/12/EB 1 straipsnio 1 dalyje, kurių akcijomis neleidžiama prekiauti reguliuojamose kitų valstybių narių rinkose pagal Direktyvos 2004/39/EB 4 straipsnio 1 dalies 14 punktą, ir kurios nuolat leidžia ar yra ne kartą išleidusios tik skolos vertybinius popierius su sąlyga, kad visa nominali tokių skolos vertybinių popierių vertė neviršija 100 000 000 EUR ir kad jos nėra paskelbusios prospekto pagal Direktyvą 2003/71/EB.

42 straipsnis

Nepriklausomumas

1. Be 22 ir 24 straipsnių nuostatų, valstybės narės užtikrina, kad teisės aktų nustatytą auditą atliekantys auditoriai ar audito įmonės, kurie atlieka teisės aktų nustatytą auditą visuomenės intereso įmonėse:

a) kasmet raštu patvirtintų audito komitetui apie savo nepriklausomumą nuo audituojamos visuomenės intereso įmonės;

b) kasmet informuotų audito komitetą apie visas papildomas paslaugas, suteiktas audituojamam subjektui; ir

c) aptartų su audito komitetu jų nepriklausomumui kylančias grėsmes bei apsaugos priemones, kurių imtasi toms grėsmėms, kurias jie įformina vadovaudamiesi 22 straipsnio 3 dalimi.

2. Valstybės narės užtikrina, kad pagrindinis (-iai) audito partneris (-iai), atsakingas (-i) už teisės aktų nustatyto audito atlikimą, keistųsi rotacijos principu ne rečiau kaip kas septyneri metai nuo paskyrimo datos, ir jam (jiems) būtų leidžiama vėl dalyvauti audituojamo subjekto audite ne anksčiau kaip po dvejų metų.

3. Teisės aktų nustatytą auditą atliekančiam auditoriui ar pagrindiniam audito partneriui, atsakingam už teisės aktų nustatyto audito atlikimą audito įmonės vardu, neleidžiama užimti pagrindinių vadovaujančių pareigų audituojamame subjekte, kol nepraėjo mažiausiai dveji metai po jo atsistatydinimo iš teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus ar pagrindinio audito partnerio, vykdant šią audito užduotį, pareigų.

43 straipsnis

Kokybės užtikrinimas

29 straipsnyje nurodyta visuomenės intereso įmonių auditą atliekančių auditorių arba audito įmonių kokybės užtikrinimo peržiūra turi būti atliekama mažiausiai kartą per trejus metus.

XI SKYRIUS

TARPTAUTINIAI ASPEKTAI

44 straipsnis

Auditorių iš trečiųjų šalių tvirtinimas

1. Remdamosi abipusiškumo principu valstybės narės kompetentingos institucijos gali patvirtinti trečiosios šalies auditorių teisės aktų nustatytą auditą atliekančiu auditoriumi, jei jis pateikia įrodymus, kad jis atitinka reikalavimus, lygiaverčius numatytiems 4 ir 6—13 straipsniuose.

2. Valstybės narės kompetentingos institucijos, patvirtindamos trečiosios šalies auditorių, kuris atitinka 1 dalies reikalavimus, taiko 14 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

45 straipsnis

Trečiosios šalies auditorių ar audito subjektų registravimas ir priežiūra

1. Valstybės narės kompetentingos institucijos, vadovaudamosi 15—17 straipsniais, registruoja kiekvieną trečiosios šalies auditorių ir audito subjektą, kurie teikia audito išvadas dėl įmonių, įregistruotų ne Bendrijoje, kurių perleidžiamais vertybiniais popieriais prekiaujama reguliuojamoje tos valstybės narės rinkoje, kaip apibrėžta Direktyvos 2004/39/EB 4 straipsnio 1 dalies 14 punkte, metinės finansinės atskaitomybės ar konsoliduotos finansinės atskaitomybės, išskyrus tuos atvejus, kai įmonė leidžia tik skolos vertybinius popierius, kuriais leidžiama prekiauti reguliuojamoje valstybės narės rinkoje, kaip apibrėžta Direktyvos 2004/109/EB ⁽¹⁾ 2 straipsnio 1 dalies b punkte, kai vieno skolos vertybinio popieriaus denominacija yra ne mažesnė kaip 50 000 EUR ar kai vieno skolos vertybinio popieriaus, denominuoto kita valiuta, ekvivalentas išleidimo metu yra ne mažesnis kaip 50 000 EUR.

2. Taikomi 18 ir 19 straipsniai.

3. Registruotiems trečiosios šalies auditoriams ir audito subjektams taikomos valstybės narės viešosios priežiūros, kokybės užtikrinimo, tyrimų bei sankcijų sistemos. Valstybės narės gali netaikyti registruotam trečiosios šalies auditoriui ar audito subjektui savo kokybės užtikrinimo sistemos, jei per pastaruosius trejus metus trečiosios šalies auditoriui ar audito subjektui buvo atlikta kokybės peržiūra pagal kitos valstybės narės ar trečiosios šalies kokybės užtikrinimo sistemą, kuri pagal 46 straipsnį buvo įvertinta kaip lygiavertė.

⁽¹⁾ 2004 m. gruodžio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/109/EB dėl skaidrumo reikalavimų, taikomų informacijai apie vertybinių popierių emitentus, kurių vertybiniais popieriais leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, suderinimo (OL L 390, 2004 12 31, p. 38).

4. Nepažeidžiant 46 straipsnio, šio straipsnio 1 dalyje minėtos audito išvados dėl metinės finansinės atskaitomybės ar konsoliduotos finansinės atskaitomybės, kurias pateikia trečiosios šalies auditoriai ar audito subjektai, neregistruoti valstybėje narėje, neturi teisinės galios toje valstybėje narėje.

5. Valstybės narės gali įregistruoti trečiosios šalies audito subjektą tik tuo atveju, jei:

- a) jis atitinka reikalavimus, lygiaverčius nurodytiems 3 straipsnio 3 dalyje;
- b) dauguma trečiosios šalies audito subjekto valdymo ar administracinio organo narių atitinka reikalavimus, lygiaverčius nurodytiems 4–10 straipsniuose;
- c) trečiosios šalies auditorius, atliekantis auditą trečiosios šalies audito subjekto vardu, atitinka reikalavimus, lygiaverčius nurodytiems 4–10 straipsniuose;
- d) metinės finansinės atskaitomybės ar konsoliduotos finansinės atskaitomybės auditai, nurodyti 1 dalyje, yra atliekami vadovaujantis tarptautiniais audito standartais, kaip nurodyta 26 straipsnyje, bei reikalavimais, išdėstytais 22, 24 ir 25 straipsniuose, ar lygiaverčiais standartais ir reikalavimais;
- e) ji savo tinklalapyje skelbia metinį skaidrumo pranešimą, kuriame pateikiama 40 straipsnyje nurodyta informacija, arba laikosi lygiaverčių atskleidimo reikalavimų.

6. Kad būtų užtikrintas vienodas 5 dalies d punkto taikymas, jame minėtų lygiaverčių reikalavimų atitikimą nustato Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, ir sprendimą ji priima 48 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka. Kol Komisija tokio sprendimo nepriėmė, valstybės narės gali įvertinti 5 dalies d punkte nurodytų lygiaverčių reikalavimų atitikimą.

46 straipsnis

Lygiavertiškumo atveju leidžiami nukrypimai

1. Valstybės narės, vadovaudamosi abipusiškumo principu, gali netaikyti reikalavimų, išdėstytų 45 straipsnio 1 ir 3 dalyse, arba juos pakeisti tik tuo atveju, jei trečiosios šalies auditoriams ar audito subjektams trečiojoje šalyje taikomos viešosios priežiūros, kokybės užtikrinimo, tyrimų bei sankcijų sistemos, kurios atitinka reikalavimus, lygiaverčius išdėstytiems 29, 30 ir 32 straipsniuose.

2. Kad būtų užtikrintas vienodas šio straipsnio 1 dalies taikymas, jame minėtų lygiaverčių reikalavimų atitikimą nustato Komisija, bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, ir ji sprendimą priima 48 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka. Kol Komisija tokio sprendimo nepriėmė, valstybės narės gali įver-

tinti šio straipsnio 1 dalyje minėtą lygiavertiškumą arba kliautis kitos valstybės narės įvertinimu. Jei Komisija nusprendžia, kad šio straipsnio 1 dalies lygiavertiškumo reikalavimų nesilaikoma, ji gali leisti atitinkamiems auditoriams ir audito subjektams toliau tęsti audito veiklą, tam tikrą pereinamąjį laikotarpį vadovaujantis atitinkamais valstybės narės reikalavimais.

3. Valstybės narės teikia informaciją Komisijai apie:

- a) jų atliktą lygiavertiškumo, numatyto 2 dalyje, įvertinimą; ir
- b) pagrindines jų bendradarbiavimo susitarimų su trečiosios šalies viešosios priežiūros, kokybės užtikrinimo, tyrimų bei sankcijų sistemomis detales remiantis 1 dalimi.

47 straipsnis

Bendradarbiavimas su trečiųjų šalių kompetentingomis institucijomis

1. Valstybės narės gali leisti trečiosios šalies kompetentingoms institucijoms perduoti jų patvirtintų teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ar audito įmonių turimus audito darbo dokumentus arba kitus dokumentus, jeigu:

- a) šie audito darbo dokumentai ar kiti dokumentai yra susiję su įmonių, kurios išleido vertybinius popierius toje trečiojoje šalyje, arba kurios priklauso grupei, sudarančiai teisės aktų nustatytas konsoliduotas finansines atskaitomybes toje trečiojoje šalyje, auditu;
- b) dokumentai perduodami per buveinės valstybės kompetentingas institucijas tos trečiosios šalies kompetentingoms institucijoms joms paprašius;
- c) susijusios trečiosios šalies kompetentingos institucijos atitinka reikalavimus, kurie pagal 3 dalį buvo pripažinti tinkamais;
- d) tarp susijusių kompetentingų institucijų yra sudaryti abipusiškumo principu paremti darbo susitarimai;
- e) asmens duomenų perdavimas trečiajai šaliai atitinka Direktyvos 95/46/EB IV skyrių.

2. 1 dalies d punkte nurodytuose darbo susitarimuose užtikrinama, kad:

- a) audito darbo dokumentų ir kitų dokumentų prašanti kompetentinga institucija pateikia tokio prašymo priežastis;
- b) trečiosios šalies kompetentingos institucijos darbuotojams arba buvusiems darbuotojams, kuriems pateikiama ta informacija, taikomi profesinės paslapties saugojimo įpareigojimai;

c) trečiosios šalies kompetentingos institucijos audito darbo dokumentus ir kitus dokumentus gali naudoti tik atlikdamos viešosios priežiūros, kokybės užtikrinimo ir tyrimo funkcijas, atitinkančias reikalavimus, lygiaverčius nurodytiems 29, 30 ir 32 straipsniuose;

d) trečiosios šalies kompetentingai institucijai, pateikiančiai prašymą perduoti teisės aktų nustatytą auditą atliekančio auditoriaus ar audito įmonės turimus audito darbo dokumentus arba kitus dokumentus, gali būti atsakyta juos perduoti, jei:

— tų darbo dokumentų perdavimas galėtų pakenkti Bendrijos arba valstybės narės, kurios prašoma, suverenumui, saugumui ar viešajai tvarkai, arba

— valstybės narės, kurios prašoma, valdžios institucijos jau yra pradėjusios teisminį nagrinėjimą dėl to paties veiksmo ar to paties asmens atžvilgiu.

3. 1 dalies c punkte nurodytą tinkamumą nustato Komisija 48 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka, siekiant palengvinti kompetentingų institucijų bendradarbiavimą. Tinkamumo vertinimas atliekamas bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir grindžiamas 36 straipsnio reikalavimais ar iš esmės lygiaverčiais veiklos rezultatais. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių Komisijos sprendimui įgyvendinti.

4. Ypatingais atvejais ir nukrypdamos nuo 1 dalies, valstybės narės gali jų patvirtintiems teisės aktų nustatytą auditą atliekančioms auditoriams ir audito įmonėms leisti audito darbo dokumentus ir kitus dokumentus tiesiogiai perduoti trečiosios šalies kompetentingoms institucijoms, su sąlyga, kad:

a) tos trečiosios šalies kompetentingos institucijos yra pradėjusios tyrimą;

b) dokumentų perdavimas neprieštarauja teisės aktų nustatytą auditą atliekančių auditorių ir audito įmonių išipareigojimams audito darbo dokumentus ir kitus dokumentus perduoti jų šalies kompetentingoms institucijoms;

c) su tos trečiosios šalies kompetentingomis institucijomis yra sudaryti darbo susitarimai, pagal kuriuos valstybės narės kompetentingoms institucijoms abipusiškumo pagrindu leidžiama tiesiogiai prieiti prie tos trečiosios šalies audito subjektų audito darbo ir kitų dokumentų;

d) trečiosios šalies kompetentinga institucija, prašanti perduoti dokumentus, iš anksto informuoja valstybės, kurioje įsikūręs teisės aktų nustatytą auditą atliekantis auditorius arba audito įmonė, kompetentingą instituciją apie kiekvieną tiesioginį prašymą suteikti informaciją ir nurodo to prašymo priežastis;

e) laikomasi 2 dalyje nurodomų sąlygų.

5. Komisija 48 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka gali apibrėžti šio straipsnio 4 dalyje numatytus išskirtinius atvejus, siekiant palengvinti atitinkamų kompetentingų institucijų bendradarbiavimą bei vienodą šio straipsnio 4 dalies taikymą.

6. Valstybės narės praneša Komisijai apie 1 ir 4 dalyse minimų darbo susitarimų sudarymą.

XII SKYRIUS

PEREINAMOJO LAIKOTARPIO IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

48 straipsnis

Komitetas

1. Komisijai padeda komitetas (toliau – Komitetas).

2. Darant nuorodą į šią dalį, taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į jo 8 straipsnio nuostatas.

Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje nustatytas terminas yra 3 mėnesiai.

3. Komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

4. Nepažeidžiant jau priimtų įgyvendinimo priemonių ir išskyrus 26 straipsnio nuostatas, praėjus dvejim metams nuo šios direktyvos priėmimo ir ne vėliau kaip 2008 m. balandžio 1 d. nustojama taikyti šios direktyvos nuostatas, kuriomis reikalaujama priimti technines taisykles, pakeitimus ir sprendimus pagal 2 dalį. Europos Parlamentas ir Taryba, remdamiesi Komisijos pasiūlymu, gali pratęsti nuostatų taikymo laikotarpį. Sutarties 251 straipsnyje nustatyta tvarka, ir šiuo tikslu jos peržiūri šias nuostatas iki pirmiau minėto laikotarpio pabaigos ar minėtos datos.

49 straipsnis

Direktyvos 78/660/EEB ir Direktyvos 83/349/EEB pakeitimai

1. Direktyva 78/660/EEB iš dalies keičiama taip:

a) 43 straipsnio 1 dalis papildoma šiuo punktu:

„15) atskirai visi mokesčiai už finansinius metus, sumokėti teisės aktų nustatytam auditoriui arba audito įmonei už teisės aktų nustatytą metinės finansinės atskaitomybės auditą, visi mokesčiai, sumokėti už kitas užtikrinimo paslaugas, visi mokesčiai, sumokėti už mokesčių konsultavimo paslaugas bei visi mokesčiai, sumokėti už kitas ne audito paslaugas.

Valstybės narės gali numatyti, kad šis reikalavimas nebūtų taikomas tuo atveju, jeigu įmonė yra įtraukta į konsoliduotą finansinę atskaitomybę, kurią privaloma atlikti pagal Direktyvos 83/349/EEB 1 straipsnį, su sąlyga, kad tokia informacija pateikta konsoliduotos finansinės atskaitomybės aiškinamajame rašte.“;

b) 44 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Valstybės narės gali leisti 11 straipsnyje nurodytoms bendrovėms parengti sutrumpintą savo finansinės atskaitomybės aiškinamąjį raštą, praleidžiant informaciją, reikalaujamą 43 straipsnio 1 dalies 5–12 punktuose, 14 punkto a papunktyje ir 15 punkte. Tačiau aiškinamajame rašte privalo būti 43 straipsnio 1 dalies 6 punkte reikalaujama informacija, nurodant bendrą visų susijusių pozicijų sumą.“;

c) 45 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. 1 dalies b punktas taip pat taikomas pagal 43 straipsnio 1 dalies 8 punktą reikalaujamai informacijai.

Valstybės narės 27 straipsnyje nurodytoms įmonėms gali leisti nepateikti 43 straipsnio 1 dalies 8 punkte reikalaujamos informacijos. Valstybės narės taip pat gali leisti 27 straipsnyje nurodytoms bendrovėms neskelbti 43 straipsnio 1 dalies 15 punkte numatytos informacijos su sąlyga, kad informacija yra pateikta viešosios priežiūros sistemai, nurodytai 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/43/EB dėl teisės aktų nustatyto metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės audito 32 straipsnyje (*), kai to reikalauja tokia viešosios priežiūros sistema.

(*) OL L 157, 2006 6 9, p. 87.“

2. Direktyvos 83/349/EEB 34 straipsnis papildomas šiuo punktu:

„16) atskirai visi mokesčiai už finansinius metus, sumokėti teisės aktų nustatyta auditą atliekančiam auditoriui arba audito įmonei už teisės aktų nustatyta konsoliduotos finansinės atskaitomybės auditą, visi mokesčiai, sumokėti už kitas užtikrinimo paslaugas, visi mokesčiai, sumokėti už mokesčių konsultavimo paslaugas bei visi mokesčiai, sumokėti už kitas ne audito paslaugas.“

50 straipsnis

Direktyvos 84/253/EEB panaikinimas

Direktyva 84/253/EEB panaikinama nuo 2006 m. birželio 29 d. Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą.

51 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostata

Valstybių narių kompetentingų institucijų prieš įsigaliojant 53 straipsnio 1 dalyje minėtoms nuostatomis pagal Direktyvą 84/253/EEB patvirtinti teisės aktų nustatyta auditą atliekantys auditoriai arba audito įmonės laikomi patvirtintais pagal šią direktyvą.

52 straipsnis

Minimalus suderinimas

Teisės aktų nustatyto audito reikalaujančios valstybės narės gali įvesti griežtesnius reikalavimus, jei šia direktyva nenumatyta kitaip.

53 straipsnis

Perkėlimas

1. Valstybės narės iki 2008 m. birželio 29 d. priima ir paskelbia nuostatas, reikalingas šios direktyvos įgyvendinimui. Jos nedelsdamos apie tai praneša Komisijai.

2. Valstybės narės, priimdamos šias priemones, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

3. Valstybės narės pateikia Komisijai pagrindinių nacionalinės teisės nuostatų, kurias jos priima šios direktyvos taikymo srityje, tekstus.

54 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

55 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre, 2006 m. gegužės 17 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

J. BORRELL FONTELLES

Tarybos vardu

Pirmininkas

H. WINKLER